

NR 3

MARZEC
XXVIII (2019)

SKALPEL

BIULETYN WOJSKOWEJ IZBY LEKARSKIEJ

ISSN 1230-493x

nakład 3900 egz.

Egzemplarz bezpłatny

Sprawozdania organów WIL z działalności w 2018 r.

Projekt budżetu WIL na 2019 r.

PolSenior to brzmi dumnie!

Koło Lekarzy i Farmaceutów w Stowarzyszeniu Oficerów MW

Płk prof. dr hab. med. Józef Borsuk

XIII Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Lekarzy Dentystów Wojskowych „Trendy w nowoczesnej stomatologii”

Licheń 24-26.05.2019

Komisja Stomatologiczna Wojskowej Izby Lekarskiej Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej
oraz

Eco Dental Partners

(wyłączny dystrybutor TAV Dental)

mają zaszczyt zaprosić na

XIII Konferencję Naukowo-Szkoleniową Lekarzy Dentystów Wojskowych
„Trendy w nowoczesnej stomatologii”,

która odbędzie się w dniach 24-26 maja 2019 roku w hotelu „Atut”, ul. Toruńska 27, Licheń Stary

Decyzją Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej, wszystkim Uczestnikom Konferencji zostaną przyznane punkty edukacyjne.

Program Konferencji

Piątek 24.05.2019

od 11.00 przyjazd uczestników i rejestracja
konferencyjna i hotelowa
14.00 Lunch w formie bufetu
15.00 Uroczyste rozpoczęcie Konferencji
15.30-16.30 „Korona na zębie vs. korona na
implancie, banał czy wyzwanie.”
(ppłk lek. dent. Remigiusz Budziło)
16.30 – 16.45 Przerwa kawowa
16.45 – 18.00 „Postępowanie w przypad-
kach wybranych torbieli kości szczęki
i żuchwy”
(mjr rez. dr n. med. Paweł Białożyk)
20.00 Uroczysta kolacja

Sobota 25.05.2019

7.00 -8.30 Śniadanie
9.00-10.00 „Zróżnicowanie obrazu kliniczne-
go i metod leczenia operacyjnego w orto-
gnatyce – doświadczenia własne”
(kpt. rez. lek. dent. Grzegorz Szpyt)
10.15- 12.00 „Implant cyrkonowy – nowe
oblicze implantologii”
(Revital Shabtai, Dan Ben Shabbat
– TAV Dental)
12.00- 12.15 Przerwa kawowa
12.15-13.30 „Zastosowanie włókien sztucz-
nych w stomatologii”
(ppłk rez. dr hab. n. med. Leopold Wagner)
13.30 -14.30 Lunch
14.30 -15.30 „Odpowiedzialność cywilno-
-prawna lekarza stomatologa”
(dr n. prawnych mec. Dariusz Gibasiewicz)
16.30-17.00 „Nowoczesne metody finanso-
wania zabiegów stomatologicznych”
(MediRaty)
17.00-19.00 „Warsztat implantologiczny –
Implant Cyrkonowy – Nowe procedury
chirurgiczne.”
20.00 Kolacja oraz atrakcje wieczorne

Niedziela 26.05.2019

7.00-9.00 Śniadanie

INFORMACJE DODATKOWE:

Koszt uczestnictwa w konferencji wynosi 900 zł

Cena obejmuje: koszt uczestnictwa w Konferencji, dwa noclegi w pokoju 2 osobowym, wyżywienie, imprezy towarzyszące

Istnieje możliwość przyjazdu dzień przed rozpoczęciem Konferencji tj. 23.05.2019 oraz zakwaterowanie w pokoju jednoosobowym za dodatkową opłatą i po
wcześniejszym uzgodnieniu z organizatorem.

Organizator nie gwarantuje wszystkim uczestnikom zakwaterowania w pokojach jednoosobowych.

Zgłoszenia przyjmowane będą do dnia 15.04.2019 przy czym z racji ograniczonej liczby miejsc decyduje kolejność dokonanych zgłoszeń oraz dokonanej wpłaty
z tytułu uczestnictwa.

Zgłoszenia oraz wpłaty przyjmuje firma: Eco Dental Partners sp. z o.o., ul. J. Słowackiego 21, 05-816 Michałowice:

Telefonicznie: pod nr +48 531 756 757 Mailowo: office@ecodentalpartners.com

W zgłoszeniu mailowym prosimy o podanie:

imienia i nazwiska uczestnika, rodzaju dokumentu rozliczającego uczestnictwo – faktura lub inny, numer NIP niezbędny do wystawienia stosownego dokumentu.

Wpłat prosimy dokonywać z podaniem tytułu

„Udział w XIII Konferencji w dniach 24-26.05.2019” wraz z imieniem i nazwiskiem uczestnika na konto firmy: Eco Dental Partners sp. z o. o.

Alior Bank S.A. 16 2490 0005 0000 4530 4367 2201

Bez polityki ani rusz?

Nowy rok już od początku okazuje się być rokiem wyborczym i mimo ogólnej niechęci braci lekarskiej do polityki nie ma szans, by nas to ominęło. Koncepcja poprawianej przez roboczy Zespół Ministra Zdrowia, ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, która czekała na zmiany prawie 23 lata, miała właśnie w styczniu swój finisz. Ciężka praca zespołu zasługuje na szacunek. Należy spodziewać się licznych poprawek. Tylko czy wszyscy zdążą, bo czasu jakby mniej i czy będą chcieli zdążyć... to właśnie jest polityka. Wydarzenie medialne jakim było przekazanie projektu na ręce Ministra Zdrowia odbyło się w trakcie lubelskiej debaty „Wspólnie dla Zdrowia” i raczej jest elementem promocyjnym rządzących w nadchodzącej kampanii, bo wiemy, że projekt wymaga jesz-

cze wielu uzupełnień. Z kolei jakiś czas później w Warszawie podczas mityngu nowego ugrupowania „Wiosna” Roberta Biedronia, padły kolejne obietnice wyborcze, związane ze służbą zdrowia, niektóre dość interesujące i kto wie? Nie będę wymieniał, bo nie ma na to miejsca ani czasu a kto jest ciekaw to znajdzie w sieci.

Od nowego roku zaczęto wprowadzać w aptekach nowy system realizacji recept. System e-recepty zaczną obowiązywać od 1.01.2020 r. System ten przysporzy nam mnóstwo dodatkowej pracy i jak zwykle nie zostanie to w żaden sposób zrekompenzowane... Moje zetknięcie się z systemem to powrót pacjentki z receptą pełnopłatną z apteki, na której nie wpisałem numeru PESEL. Spojrzenie lekarza, który już wdrożył go u siebie, do poczytania tutaj: <http://www.medexpress.pl/co-lekarzowi-da-e-recepta/72827>. Był to też czas kolejnego miesiąca naszej pracy z e-zwolnieniami, które powoli stały się już niechcianą codziennością, a może jednak chcianą? Nie osłabła również aktywność przedstawicieli NFZ, którzy to zmienili swoje przepisy dotyczące zawierania umów na świadczenia zdrowotne m.in. szpitalne oraz programy lekowe. Szukajcie, czytajcie i bierzcie do siebie, co Wam potrzebne w pracy. My ze swej strony liczymy, że nasz kontrahent od nowej strony internetowej WIL uruchomi ją jak najszybciej, a wtedy wszystko znajdziecie bezpośrednio na niej.

Na szczęście w obrębie naszej izby mamy co robić i na politykę krajową patrzymy trochę z boku, co nie znaczy, że nas nie interesuje. Dopinamy umowę na ubezpieczenie OC, obowiązkowe i najpóźniej w ciągu miesiąca będzie gotowa i tu od razu uwaga dla pytających w biurze – nie będzie działała wstecz, więc jeśli komuś termin ważności skończy się przed wejściem w życie tejże, płaci za siebie według dotychczasowego klucza (ja już tak zrobiłem, heh).

Odbyło się pierwsze tegoroczne posiedzenie Rady Lekarskiej i ustaliliśmy sposób uczczenia 30-lecia naszego samorządu, jednocześnie dając „zielone światło” na zakończenie procesu wydawniczego książki o Wojskowej Izbie Lekarskiej autorstwa pani prof. Anny Marek i odebraliśmy pierwsze egzemplarze nowego wyróżnienia izbowego dla zasłużonych dla samorządu WIL, mianowicie Medalu im. prof. Bronisława Stawarza, pierwszego Przewodniczącego Rady Lekarskiej WIL. Nadchodzący Okręgowy Zjazd Lekarzy, który planujemy na koniec marca, będzie okazją do zaprezentowania obydwu. Piszac z tego frontu robót oczywiście nie zapomniałem o finałowym przesłaniu dla Was, tym razem będą to słowa Leonarda da Vinci: „Ten, kto chce pozostać w dobrym zdrowiu, powinien unikać smutnych nastrojów i zachowywać radosny umysł.”

Wasz Prezes
Artur PŁACHTA

Spotkanie 50 lat po uzyskaniu dyplomu

Z okazji 50 rocznicy uzyskania dyplomów lekarskich Stowarzyszenie Absolwentów AM i UM wraz z Komitetem Organizacyjnym absolwentów **VI kursu WAM** organizuje w dniach **14-16.06.2019 roku w Łodzi** uroczyste spotkanie jubileuszowe.

Szczegóły organizacyjne i zgłoszenie uczestnictwa należy kierować na adres e-mailowy rgos@poczta.onet.pl lub telefonicznie – 660 427 777.

WYDAWCA:

Wojskowa Izba Lekarska

ul. Koszykowa 78

00-909 Warszawa

tel. (22) 621 12 11

(22) 621 04 93

tel. MON: 261/845 675

261/845 653

tel./faks MON: 261/845 580

e-mail: wojsko@hipokrates.org

www.wil.oil.org.pl

Konto WIL:

PKO BP S.A., IX O/Warszawa

50 1020 1097 0000 7802 0001 6741

Redaktor naczelny:

ppłk rez. lek. dent. Jacek Woszczyk

j.woszczyk@gmail.com

Sekretarz redakcji:

mgr Ewa Kapuścińska

ewakapuscinska08@gmail.com

tel. 886 89 29 90

Rada Redakcyjna:

Artur Płachta

Jerzy Aleksandrowicz

Jan Błaszczyk

Renata Formicka

Kolegium redakcyjne:

Ewa Kapuścińska

Mariusz Goniewicz

Kazimierz Janicki

Konrad Maćkowiak

Janusz Wasilewski

Fot. na okładkach:

I – Jacek Woszczyk

IV – Ewa Kapuścińska

Opracowanie graficzne, łamanie:

Ewa Kapuścińska

Druk: LM Promotion

tel. 663 664 440

e-mail: biuro@lmpromotion.pl

Nakład: 3900 egz.

ISSN 1230-493x

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i zmian redakcyjnych w nadsyłanych tekstach.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść listów do redakcji, ogłoszeń i reklam.

Spis treści

nr 3/2019

Szpalta Prezesa	1
Posiedzenie Rady Lekarskiej WIL w dniu 1 lutego 2019 r.....	3
Sprawozdanie Prezesa z działalności Rady Lekarskiej WIL w 2018 r....	4
Sprawozdanie z działalności Sądu Lekarskiego WIL w Warszawie za okres 1.01-31.12.2018 r.....	7
Sprawozdanie Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej WIL za 2018 r...	8
Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej WIL za 2018 r.....	10
Projekt budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej na 2019 r.....	11
Regulamin Zjazdu Wojskowej Izby Lekarskiej.....	14
Porządek obrad XXXVII Zjazdu Lekarzy WIL.....	16
Koło Lekarzy i Farmaceutów w Stowarzyszeniu Oficerów MW RP.....	17
Veni, vidi, vinum (część VII)	20
„Disce puer latine...”	21
Płk prof. dr hab. med. Józef Borsuk (1913-1988).....	23
Uczczenie pamięci płk. prof. Maksyma Nikonorowa	26
Post scriptum do artykułu „Lekarz z zamiłowania”	26
PolSenior to brzmi dumnie!	27
Zachowajmy Ich w naszej pamięci!	28

WOJSKOWA IZBA LEKARSKA

Prezes RL WIL: ppłk rez. lek. Artur Płachta

Wiceprezesi RL WIL:

płk dr n. med. Stefan Antosiewicz

płk w st. spocz. prof. dr hab. n. med. Eugeniusz Dziuk

ppłk dr hab. n. med. Mariusz Goniewicz

ppłk rez. lek. dent. Marzena Mokwa-Krupowies

Sekretarz WIL: płk rez. dr n. med. Piotr Jamrozik

Zastępca Sekretarza WIL:

ppłk rez. lek. dent. Jacek Woszczyk

Skarbnik WIL: gen. bryg. rez. dr n. med. Piotr Dzięgielewski

Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej:

płk w st. spocz. prof. dr hab. n. med. Jan Błaszczyk

Przewodniczący Sądu Lekarskiego WIL:

ppłk rez. dr n. med. Jerzy Aleksandrowicz

BIURO WIL

Dyrektor Biura WIL: mgr Renata Formicka

Sekretariat Biura WIL: Ewa Petaś

tel. 22 621 12 11

tel. 22 621 04 93 w. 179

Telefony do poszczególnych działów – 22 621 04 93

Główna Księgowa: mgr Dominika Sałapa w. 174

Sekretarz Sądu Lekarskiego: mgr Bogdan Sieradzki w. 178

Rejestr lekarzy: Sylwia Lasecka w. 186

Doskonalenie zawodowe: płk w st. spocz. Karol Kociałkowski w. 188

Praktyki prywatne: Bogumiła Różycka w. 175

Składki członkowskie: mgr Katarzyna Stankiewicz w. 180

Godziny pracy biura WIL: poniedziałek-piątek: 8.00-15.00

Posiedzenie Rady Lekarskiej WIL

w dniu 1 lutego 2019 r.

W posiedzeniu Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej wzięło udział 19 jej członków, dyrektor biura WIL mgr Renata Formicka, radca prawny WIL, mec. Andrzej Niewiadomski oraz dokumentujący posiedzenie Karol Kociałkowski.

Obradom przewodniczył Prezes Rady Lekarskiej WIL Artur Płachta, który po otwarciu posiedzenia i zatwierdzeniu przez radę porządku obrad poinformował wszystkich o swojej działalności od poprzedniego posiedzenia Rady Lekarskiej. Omówił prace Naczelnej Rady Lekarskiej związane z wdrożeniem systemu obsługi izb lekarskich, ustawą o zawodzie lekarza i lekarza dentystry, obchodami XXX-lecia izb lekarskich, wyborami i składem zespołów NRL, przygotowaniem do wprowadzenia e-recept oraz utworzeniu przez NRL stypendiów dla lekarzy i lekarzy dentyistów do 35. roku życia.

Następnie, na wniosek kol. Z.Zaręby, podjęto uchwały o wpisaniu do rejestru WIL i przyznania prawa wykonywania zawodu lekarzowi oraz zobowiązano lekarza dentyistę do odbycia przeszkolenia w związku ze stwierdzeniem przerwy w wykonywaniu zawodu. Następnie Rada Lekarska podjęła imienne uchwały w sprawie dokonania wpisu do rejestru:

1. IPL wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu medycznego – 12 uchwał
2. ISPL wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego – 7 uchwał
3. IPL wyłącznie w miejscu wezwania – 1 uchwała
4. ISPL wyłącznie w miejscu wezwania – 2 uchwały
5. IPL – 1 uchwała
6. ISPL – 3 uchwały.

Następnie uchwalono wprowadzenie zmian w rejestrze:

1. IPL wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego – 6 uchwał

2. ISPL wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego – 25 uchwał
3. ISPL – 6 uchwał

Podjęto także uchwały w sprawie wykreślenia wpisu z rejestru:

1. IPL wyłącznie w miejscu wezwania – 3 uchwały
2. ISPL wyłącznie w miejscu wezwania – 1 uchwała
3. ISPL wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego – 2 uchwały
4. IPL – 1 uchwała
5. ISPL – 6 uchwał.

W kolejnym punkcie posiedzenia, Rada Lekarska, na wniosek kol. P. Jamrozika pozytywnie zaopiniowała kandydatury lekarzy: w sprawie ustanowienia biegłym sądowym przy Sądzie Okręgowym w Elblągu oraz do pełnienia funkcji Konsultanta Wojewódzkiego w dziedzinie ginekologii onkologicznej dla województwa łódzkiego.

Następnie pozytywnie rozpatrzono wnioski o wytypowanie przedstawicieli WIL do komisji konkursowych:

1. kol. Ryszard Pomykała do Przychodni Lekarskiej WAT w Warszawie
2. kol. Dariusz Janicki do Szpitala Wojewódzkiego w Łomży
3. kol. Jerzy Staszczuk do WSPL SPZOZ w Radomiu
4. kol. Robert Daniel do 5. WSzKzP SPZOZ w Krakowie
5. kol. Tomasz Browarski do Wojewódzkiego Centrum Szpitalnego Kotliny Jeleniogórskiej w Jeleniej Górze
6. kol. Marcin Wroński do 20 WSzUR SPZOZ w Krynicy-Zdroju
7. kol. Jarosław Buchła do SPZOZ w Oleśnie
8. kol. Włodzimierz Najsznernski do Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii w Łodzi.

W następnym punkcie posiedzenia kol. S. Antosiewicz przedstawił wnioski o podjęcie uchwał w sprawach zwrotu lekarzom poniesionych kosztów za uczestnictwo w konferencjach i kursach doskonalących. Rada Lekarska podjęła 10 uchwał w ww. sprawach. W kolejnym punkcie programu, podjęto uchwałę w sprawie uchylecia uchwały dotyczącej przyznania lekarzowi zwrotu kosztów na zakup pomocy naukowych z powodu przekroczenia obowiązującego limitu.

Pozytywnie rozpatrzono wniosek Dyrektora WIM o przyznanie punktów edukacyjnych dla lekarzy biorących udział w V Interdyscyplinarnej Konferencji Środowisk Medycznych, która odbędzie się w dniach 6-8.06.2019 r. Podjęto uchwałę o dofinansowaniu III Konferencji Naukowo-Szkoleniowej Młodych Lekarzy Sił Zbrojnych RP, która odbędzie się w Łodzi w dniach 7-8.02.2019 r. Przyznano także punkty edukacyjne za udział w tej konferencji.

Następnie pozytywnie rozpatrzono wnioski Kierownika CKPDZISM WIM w Warszawie o przyznanie punktów edukacyjnych przez Radę Lekarską 12 kursom doskonalącym które odbędą się w 2019 r., zorganizowanym przez WIM, na zlecenie Wojskowej Izby Lekarskiej.

Rada Lekarska WIL przyznała także punkty edukacyjne za 15 kursów organizowanych przez Wojskowy Instytut Medyczny.

Przyjęto też sprawozdanie z działalności Komisji Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego WIL oraz Ośrodka Doskonalenia Zawodowego Lekarzy i Lekarzy Dentyistów za 2018 rok. Następnie Rada Lekarska upoważniła powyższą komisję do podjęcia rozmów z przedstawicielem firmy „Bethink” sp. z o.o. w sprawie nawiązania

Sprawozdania organów Wojskowej Izby Lekarskiej za 2018 r.

współpracy w zakresie uczestnictwa członków WIL, na warunkach preferencyjnych, w kursach e-learningowych.

Następnie na wniosek Skarbnika WIL kol. P. Dziegielewskiego, podjęto uchwały w sprawie:

1. zwrotu utraconych zarobków – 2 uchwały;
2. zapomogi w związku ze śmiercią członka WIL – 1 uchwała;
3. przyznania wsparcia finansowego na organizację VI Spotkania Absolwentów WAM we Wrocławiu;
4. odroczone do następnego posiedzenia Rady lekarskiej pod-

jęcie decyzji w sprawie wsparcia finansowego XXII Konferencji Naukowej SA WAM, z powodu konieczności uzupełnienia dokumentacji przez organizatorów.

Jednogłośnie przyjęto sprawozdanie Skarbnika WIL za 2018 r.

W następnym punkcie spotkania kol. Z. Teter poinformował radę o postępach w rozmowach z firmą ubezpieczeniową, mających na celu zawarcie ubezpieczenia oc z racji wykonywania zawodu dla członków WIL

Kol. M. Dójczyński i kol. P. Jamrozik poruszyli problem eksponatów muzeum Wojskowej Służby Zdrowia,

które znajdowało się w Łodzi, przy ul. Żeligowskiego. Muzeum zostało zamknięte po przejęciu majątku WAM przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi, a eksponaty spakowano bez ich skatalogowania. Rada Lekarska WIL podjęła decyzję o tym, że eksponaty powinny pozostać w Łodzi i o wysłaniu pism do Rektora Uniwersytetu Medycznego i Prezydenta Miasta w celu przejęcia eksponatów przez Muzeum Miasta Łodzi.

Po wyczerpaniu porządku obrad prezes Artur Płachta zamknął posiedzenie Rady Lekarskiej WIL.

Jacek WOSZCZYK
red. nacz. „Skalpeła”

Fundusz stypendialny

Koleżanki i Koledzy!

W dniu 25 stycznia 2019 r. Naczelna Rada Lekarska przyjęła uchwałę w sprawie utworzenia funduszu stypendiów dla lekarzy i lekarzy dentystów w celu doskonalenia zawodowego oraz regulaminu przyznawania stypendiów. Intencją przyznawania stypendiów Naczelnej Rady Lekarskiej jest umożliwienie lekarzom i lekarzom dentystom odbycia stażu w polskim lub zagranicznym ośrodku lub udział w kursach i warsztatach w celu doksztalcenia zawodowego.

Zapraszam do zapoznania się z regulaminem przyznawania stypendiów Naczelnej Rady Lekarskiej. Dodatkowo, na stronie internetowej NIL <https://www.nil.org.pl/> powstała specjalna zakładka poświęcona Komisji Stypendialnej oraz systemowi stypendialnemu, gdzie znajdują się dokumenty do pobrania dla osób aplikujących.

Z pozdrowieniami,
Prezes NRL **A. MATYJA**

Sprawozdanie Prezesa RL WIL z działalności Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej w 2018 r.

W 2018 roku odbyło się 10 posiedzeń Rady Lekarskiej WIL oraz 5 posiedzeń Prezydium Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej. Na posiedzeniu w dniu 21 grudnia 2018 roku podjęto uchwałę w sprawie terminów posiedzeń Rady Lekarskiej/Prezydium RL WIL w 2019 r.

Podczas posiedzeń Rada Lekarska WIL podjęła łącznie 947 uchwał, w tym:

31 – uchwał organizacyjnych, 172 – w sprawach finansowych, 1 –

dotyczącą kształcenia, 617 – w sprawach wpisania praktyk do rejestru, zmian w rejestrze i skreśleń praktyk lekarskich, 124 – dotyczących rejestru lekarzy, 2 – dotyczące orzekania w przedmiocie niezdolności lekarza do wykonywania zawodu. Wydano 617 zaświadczeń o wpisie bądź zmiany wpisu do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz 24 zaświadczenia uprawniające do podjęcia pracy w krajach Unii Europejskiej.

Rada Lekarska WIL zaopiniowała 3 kandydatów na stanowiska kierownicze w wojskowej służbie zdrowia, 3 na konsultanta wojewódzkiego w dziedzinach: medycyny morskiej i tropikalnej, urologii i medycyny sportowej oraz 1 kandydata na biegłego sądowego przy Sądzie Okręgowym w Poznaniu. Delegowano 39 przedstawicieli WIL do komisji konkursowych w zakładach opieki zdrowotnej, głównie wojskowych.

Realizowano różne formy pomocy członkom WIL i ich rodzinom, w tym wypłacono 12 zapomóg w związku ze śmiercią członków WIL, na kwotę 26.400,00 zł., udzielono wsparcia finansowego 5 lekarzom znajdującym się w trudnej sytuacji zdrowotnej na kwotę 11.933,80 zł.

Rada Lekarska WIL w okresie sprawozdawczym wspierała finansowo uczestnictwo członków WIL w czterech ważnych imprezach sportowych, przeznaczając na ten cel kwotę 6.210,00 zł.

Komisja Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego przedstawiła Radzie Lekarskiej WIL łącznie 120 wniosków wniesionych przez 101 lekarzy, członków WIL, tj. o 46 wniosków mniej niż w 2017 r. W tej liczbie 16 lekarzy, członków WIL wykorzystało dwuletni limit dofinansowania kształcenia podyplomowego w wysokości do 3.000,- zł. Wnioski te dotyczyły refundacji kosztów, zakupu pomocy naukowych oraz uczestnictwa w różnych formach kształcenia podyplomowego, do których zaliczyć należy:

- kursy doskonalące i szkolenia,
 - konferencje i zjazdy,
 - przedsięwzięcia związane z uzyskaniem stopnia naukowego doktora nauk medycznych,
- na łączną kwotę ponad 158.000,- złotych, tj. więcej o ponad 6.000,- zł. w stosunku do 2017 r. Przedstawione wyżej wnioski RL WIL rozpatrzyła pozytywnie w 99,2%.

W minionym roku Ośrodek Doskonalenia Zawodowego WIL (ODZ WIL) po raz kolejny zamknął pełny roczny cykl szkoleniowy, w którym zorganizował na bazie Centrum Kształcenia Podyplomowego, Doskonalenia Zawodowego i Symulacji Medycznej (CKPDZISM) WIM osiem edycji kursów doskonalących dla lekarzy – członków WIL z nw. tematów:

- a) ACLS – zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych – 4 edycje;

- b) Profesjonalny zespół urazowy – 1 edycja;

- c) Działania medyczne w sytuacji aktów terroru – 1 edycja;

- d) Diagnostyka USG w stanach nagłych – 2 edycje.

W przedsięwzięciach dydaktycznych realizowanych w ramach 8 edycji na bazie CKPDZISM WIM odbyło przeszkolenie dalszych 34 członków WIL, na kwotę ponad 21.000,- złotych.

Komisja wnioskowała także o dofinansowanie 6 konferencji naukowo-szkoleniowych prowadzonych przez 6 podmiotów leczniczych i nieleczniczych na kwotę 19.000,- zł. Również te wnioski znalazły przychyłność członków RL WIL.

Łączna kwota wydatkowana przez WIL na cele związane z kształceniem podyplomowym i doskonaleniem zawodowym lekarzy i lekarzy dentystów wyniosła około 200.000,- złotych.

Dofinansowano spotkania dla lekarzy emerytów i rencistów w dwóch ośrodkach wojskowej służby zdrowia na łączną kwotę 4.500,00 zł.

Współfinansowano obchody jubileuszowe szpitali wojskowych i innych jednostek organizacyjnych wojskowej służby zdrowia oraz inne przedsięwzięcia, takie jak: dofinansowanie „Lekarza Wojskowego, Stowarzyszenia Absolwentów WAM, jubileuszy kursów WAM, kalendarza WIL, wydawnictw książkowych na łączną kwotę 131.248,15 zł.

Przewodniczący Komisji Historycznej dr Kazimierz Janicki jest jednocześnie członkiem Rady Programowej Ośrodka Badań Historycznych Naczelnej Izby Lekarskiej. Do zadań komisji należało jak poprzednio, archiwizacja i gromadzenie danych historycznych dotyczących lekarzy i samorządu lekarskiego, propagowanie wiedzy historycznej o wybitnych lekarzach oraz ich osiągnięciach naukowych i medycznych oraz ich wkładzie w rozwój naszego kraju, a także pielęgnowanie twórczości literackiej

i pamiątnikarsko-wspomnieniowej członków izby. W 2018 roku działalność komisji skupiła się głównie na gromadzeniu i weryfikacji dokumentów i przygotowaniu organizacyjno-edytorskim monografii na 30-lecie działalności samorządu lekarskiego Wojskowej Izby Lekarskiej (druk styczeń-luty 2019 r.)

Ze środków komisji wsparło finansowo organizację międzynarodowej konferencji naukowej: Medycy polskiego pogranicza 1918-1919, organizowanej przez Instytut Historii PAN, nad którą nasza Izba objęła patronat. Członek komisji dr Zbigniew Kopociński był inicjatorem i organizatorem wystawy: Polska Wojskowa Służba Zdrowia w falerystyce medalierstwie w 100 lecie odzyskania niepodległości, objętej patronatem przez Prezydenta RP.

Serie wydawniczą „Lekarze dla Niepodległej” zainicjowaną przez Naczelną Izbę Lekarską rozpoczął artykuł przewodniczącego komisji historycznej WIL: Lekarz, polityk, patriota Stefan Dąbrowski (1877-1947), opublikowany w numerze październikowym „Gazety Lekarskiej”.

Członkowie Komisji Stomatologicznej WIL wraz z jej przewodniczącym lek. dent. J. Woszczykiem uczestniczyli w 2018 roku w wielu ważnych przedsięwzięciach. Należały do nich:

1. 10.05.2018 r. – posiedzenie sejmowej komisji zdrowia (lek. dent. Jacek Woszczyk);
2. 12-13.05.2018 r. – konferencja samorządowa, Łódź (lek. dent. Jacek Woszczyk);
3. 15.06.2018 r. – pierwsze posiedzenie Komisji Stomatologicznej NRL (lek. dent. Jacek Woszczyk, lek. dent. Piotr Sokół);
4. 28-30.09.2018 r. Dziewiąte Łódzkie Spotkania Stomatologiczne, posiedzenie Komisji Stomatologicznej WIL (współorganizacja);
5. 28.09.2018 r. posiedzenie Komisji Stomatologicznej NRL w Słuku.

Sprawozdania organów Wojskowej Izby Lekarskiej za 2018 r.

Rok 2018 był kolejnym okresem intensywnych zmian w stanie prawnym, normującym szeroko pojętą działalność medyczną. Wiele ustaw w tym zakresie doczekało się wydania jednolitych tekstów, co oznacza niewątpliwie, że zakres ich nowelizacji był tak szeroki, że konieczne było wydanie ich uporządkowanej treści. Niektóre otrzymały już kolejny jednolity tekst.

Realizując ustawowy obowiązek samorządu zawodowego lekarzy i lekarzy dentystów w przedmiocie opiniowania projektowanych aktów prawnych dotyczących ochrony zdrowia i wykonywania zawodu lekarza Rada Lekarska WIL aktywnie uczestniczyła w tym procesie. Zadania w tym zakresie wykonywała głównie, powołana przez radę, Komisja Legislacyjna, wspierana przez naszego mecenasa we współpracy z panią dyrektorem Biura WIL.

Rok 2018 obfitował w szczególności w regulacje prawne zmierzające do powołania w przyszłości wielu systemowych rozwiązań informatycznych w służbie zdrowia w tym stworzenia m.in. Internetowego Konta Pacjenta (IKP), Zintegrowanego Informatora Pacjenta (ZIP), Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego, systemu e-skierowań itd., a w dziedzinie działalności samorządu zawodowego lekarzy – nowych wzorów Prawa Wykonywania Zawodu.

Warte wspomnienia w tym miejscu jest omawianie podczas posiedzeń Rady Lekarskiej projektowanych, szerokich zmian w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty, które są przygotowywane i będą ustalały nowe, ważne zadania także dla izb lekarskich. W tym zakresie aktywnie pracuje nasz przedstawiciel, wiceprezes RL kol. Stefan Antosiewicz, prezentując osobiście w zespołach przygotowujących omawiane rozwiązania nasze opinie.

Uczestniczyliśmy w konsultacjach rodzącego się z niemałym trudem Kodeksu branżowego dla

sektora medycznego w sprawie RODO, który ma zapewnić m.in. adekwatny poziom ochrony pacjentów, w związku z przetwarzaniem ich danych osobowych.

W trakcie roku otrzymywaliśmy i konsultowaliśmy także projekty ustaw (nienależące bezpośrednio do naszej kompetencji, choć związane z ochroną zdrowia), m.in. nowelizację ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, nową ustawę o zawodzie fizjoterapeuty, czy projekt zmian w Prawie Farmaceutycznym.

Uczestniczyliśmy także w opiniowaniu aktów wykonawczych do ustaw, tzn. rozporządzeń. Do istotniejszych należy zaliczyć regulacje w sprawach:

- świadczeń gwarantowanych w zakresie leczenia szpitalnego;
- stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentysty;
- ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej;
- świadczeń gwarantowanych z zakresu programów zdrowotnych;
- recept;
- zakresu niezbędnych informacji gromadzonych przez świadczących...
- specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia.

Tworzyliśmy również, jako Wojskowa Izba Lekarska własne akty normatywne. Wśród ważniejszych należy wymienić:

- 1) nowelizacje dokonane przez Zjazd Lekarzy WIL w uchwałach w sprawach:
 - wyróżniania i nagradzania przez Wojskową Izbę Lekarską,
 - zasad udzielania pomocy finansowej przez Wojskową Izbę Lekarską,
 - gospodarki finansowej Wojskowej Izby Lekarskiej,
 - zasad zwrotu kosztów lub dofinansowania kształcenia

podyplomowego i doskonalenia zawodowego lekarzy i lekarzy dentystów, członków WIL oraz podmiotów do prowadzenia tego kształcenia;

- 2) uchwałę Rady Lekarskiej WIL w sprawie wynagradzania osób funkcyjnych oraz osób wykonujących pracę na rzecz Wojskowej Izby Lekarskiej;
- 3) uchwałę Prezydium Rady Lekarskiej w sprawie przyjęcia systemu ochrony danych osobowych w Wojskowej Izbie Lekarskiej.

Ustaliliśmy zasady wspierania finansowego różnych inicjatyw naszych kolegów i innych instytucji w formie uchwał.

Aktywne uczestnictwo Rady Lekarskiej WIL w działalności prawotwórczej było w 2018 r. ważną dziedziną spełniania naszej misji samorządowej.

Wyzaczyliśmy sobie kolejne cele, na pokrycie których zarezerwowaliśmy środki finansowe w przewidywanym budżecie na 2019 r. Należą do nich m.in.:

- opłacanie przez izbę składki obowiązkowego ubezpieczenia oc lekarzy członków WIL w całości;
- dofinansowanie pobytów sanatoryjnych dla potrzebujących seniorów;
- zmianę funkcjonalną strony internetowej izby.

W 2018 r. wydaliśmy 10 numerów „Skalpela”, w tym dwa numery „podwójne” – w miesiącach letnich lipiec-sierpień (nr 7/8) oraz w okresie świątecznym, grudzień 2018 – styczeń 2019 (nr12/2018-1/2019). W pozostałym okresie „Skalpel” wydawany był co miesiąc.

W 2018 r. odbyły się wybory do organów WIL. Wybrano również nowego redaktora naczelnego „Skalpela”. Od lipca funkcję tą sprawuje lek. dent. Jacek Woszczyk. Dokonano także wyboru nowego Kolegium redakcyjnego.

Podstawowym celem wydawania biuletynu jest przekazywanie członkom WIL informacji o działal-

ności Rady Lekarskiej WIL oraz pozostałych organów izby, publikacja ważniejszych uchwał RL WIL, apeli, komunikatów i informacji komisji problemowych WIL.

Dzięki „Szpalcie Prezesa” czytelnicy mają okazję zapoznać się z działalnością Prezesa RL WIL, współpracą z NIL oraz zdaniem rady na temat bieżących wydarzeń w służbie zdrowia. „Skalpel” tworzony jest w dużej części przez czytelników. Głównie przesyłają oni wspomnienia o zmarłych kolegach, sprawozdania ze spotkań absolwentów WAM i konferencji, pikników naukowych, w których brali udział, informacje o nowościach medycznych, recenzje książek związanych z medycyną wojskową, zarówno dotyczących współczesności jak i historycznych. Historia zajmuje ważne miejsce wśród artykułów ukazujących się w „Skalpelu”. Liczba osób współpracujących z naszym pismem jest nie nazbyt liczna, nad czym redakcja boleje i konsekwentnie zachęca czytelników do współpracy. Ważne są również głosy krytyczne, dzięki którym do redakcji docierają

informacje, co się czytelnikom nie podoba, co ich oburza oraz daje szansę redakcji na zaprezentowanie swojego stanowiska w kontrowersyjnych kwestiach.

Redakcja „Skalpela” zajmuje się też prowadzeniem strony internetowej WIL. Internet jest najszybciej docierającym do odbiorców medium, a więc część informacji ukazuje się wcześniej lub wyłącznie na tej platformie. Na stronie internetowej dostępne są również do pobrania różnego rodzaju dokumenty, wnioski i druki, zwłaszcza z obszaru rejestru lekarzy i praktyk lekarskich oraz Komisji Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego. W 2019 roku dostępna będzie nowa, bardziej funkcjonalna strona internetowa WIL.

Biuro Wojskowej Izby Lekarskiej funkcjonowało bardzo sprawnie i bez zakłóceń realizowało wszystkie swoje zadania zapewniając sprawne działanie wszystkim organom WIL oraz komisjom problemowym.

Wojskowa Izba Lekarska wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. liczyła 4060 członków, w tym:

3746 lekarzy, 303 lekarzy dentyistów i 11 członków posiadających podwójne prawo wykonywania zawodu. W czynnej służbie wojskowej było 928 lekarzy i 66 lekarzy dentyistów, stanowili oni 24,4% ogółu członków WIL. Emeryci i renciści w liczbie 2005, stanowili 49,3% ogółu członków WIL. W 2018 r. z WIL do innych ośrodków ubyło 12 lekarzy i lekarzy dentyistów, a w poczet członków WIL wpisanych zostało 1 lekarz przeniesionych z innej ośrodków. W 2018 roku na wieczną służbę z naszego grona odeszło 20 członków WIL.

W 2018 roku uczestniczyłem we wszystkich posiedzeniach Konwentu Prezesów Izb Lekarskich oraz we wszystkich posiedzeniach Naczelnej Rady Lekarskiej.

Na zakończenie chciałbym serdecznie i gorąco podziękować członkom Rady Lekarskiej, za wspieranie i aktywną pracę, uczestnictwo w posiedzeniach Rady Lekarskiej/Prezydium WIL.

Prezes

Rady Lekarskiej

Wojskowej Izby Lekarskiej

płk rez. lek. **Artur PŁACHTA**

Sprawozdanie z działalności Sądu Lekarskiego WIL w Warszawie za okres 1.01-31.12.2018 r.

W okresie sprawozdawczym do Sądu Lekarskiego Wojskowej Izby Lekarskiej (WIL) w Warszawie wpłynęło 21 spraw. Dwie sprawy dotyczyły grup lekarzy z dwóch szpitali wojskowych. W 9 sprawach były wnioski o ukaranie lekarzy. 11 spraw dotyczyło zażaleń na postanowienia Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej o umorzeniu lub odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Jedna sprawa została zarejestrowana jako inna, wymagająca odrębnego posiedzenia. W sprawie tej Sąd Lekarski WIL oddalił wniosek obrońcy obwinionego lekarza o zwrot poniesionych kosztów procesu.

Sąd Lekarski WIL odbył (łącznie ze sprawami pozostałymi z lat ubiegłych, w tym z zażaleniami na postanowienia Rzecznika) 29 posiedzeń, na których orzeczono:

- 1 karę zakazu wykonywania zawodu na okres 3 lat,
- 2 kary ograniczenia zakresu wykonywanych czynności w wykonywaniu zawodu lekarza,
- 2 kary nagany,
- 4 kar upomnienia,
- 5 uniewinnień,
- 1 sprawę odroczone.

W 12 sprawach utrzymano zaskarżone postanowienia Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej WIL w mocy, a w 2 przypadkach uchylono

zaskarżone postanowienia i zwrócono akta do uzupełnienia materiału dowodowego postępowania.

Najczęściej występowały przewinienia dotyczące przeprowadzenia postępowania diagnostycznego, leczniczego i zapobiegawczego bez należytej staranności i nie poświęcenia im niezbędnego czasu oraz niewłaściwego prowadzenia dokumentacji medycznej. Między innymi rozpatrywano skargi Wojewódzkich Ośrodków Medycyny Pracy na niewłaściwe postępowanie lekarzy przy wydawaniu zaświadczeń lekarskich o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy.

Sprawozdania organów Wojskowej Izby Lekarskiej za 2018 r.

Rozpatrzone były dwie sprawy wynikłe z konfliktu między lekarzami.

W dniu 12 maja 2018 roku, w Sopocie odbyło się zwołane przez Prezesa Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej dr. Artura Płachtę (Prezes RL WIL) pierwsze posiedzenie nowo wybranych na XXXVI Zjeździe Wojskowej Izby Lekarskiej członków Sądu Lekarskiego WIL. Celem posiedzenia było przeprowadzenia wyboru Przewodniczącego Sądu Lekarskiego WIL i jego zastępców.

Posiedzenie otworzył Prezes RL WIL i przedstawił krótko ogólną problematykę zadań jakie ciążąć będą na przewodniczącym i jego zastępcach oraz ich istotną rolę w pracach naszego samorządu lekarskiego. Prezes RL WIL zwrócił także uwagę na bardzo wnikliwą i trudną pracę Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej WIL prof. dr. hab. n. med. Jana Błaszczyka, której efektem jest merytoryczne przygotowanie materiału dowodowego do ewentualnego ukarania lekarza lub umorzenie całego postępowania. Prezes RL WIL podkreślił pomocną rolę rzecznika w podjęciu przez sędziów jak najbardziej wyważonej i sprawiedliwej decyzji.

Następnie Prezes RL WIL poprosił o zabranie głosu wybranego dwukrotnie na Przewodniczącego Sądu Lekarskiego WIL dr n. med. Jana Wilka, który z uwagi na cel spotkania, przedstawił tylko najistotniejsze zagadnienia problematyki orzekania składu sędziowskiego,

w tym pozycji przewodniczącego składu, a także jedności orzekania i roli *votum separatum*. Dr n. med. Jan Wilk podzielił się najważniejszymi doświadczeniami ze swojej pracy jako Przewodniczącego Sądu Lekarskiego WIL.

Po wystąpieniu dr n. med. Jana Wilka Prezes RL WIL oddał głos Komisji Wyborczej, której wszyscy członkowie pochodzili z Trójmiasta.

Przewodniczącym Sądu Lekarskiego WIL VIII kadencji został dr n. med. Jerzy Aleksandrowicz, zastępcami przewodniczącego zostali: lek. dent. Adam Grobelny, lek. Włodzimierz Aleksandrowicz, dr n. med. Walenty Chudzicki, dr n. med. Sławomir Powierża, lek. Maciej Januchta. Na uwagę zasługuje fakt, iż dr Maciej Januchta służy swoją wiedzą i doświadczeniem jako sędzia już ósmą kadencję, od początku istnienia WIL. W tym czasie wielokrotnie był wybierany na Zastępcą Przewodniczącego Sądu Lekarskiego WIL.

W dniu 5 marca 2018 roku zginął tragicznie sekretarz Sądu Lekarskiego WIL płk rez. mgr inż. Ryszard Jasica. Człowiek, który za swoje niezwykle zaangażowanie w pracę Sądu Lekarskiego WIL zapłacił najwyższą cenę. Jego śmierć była głębokim wstrząsem dla wszystkich, którzy go znali i znali solidność jego pracy. Zabrakło go wtedy, gdy był najbardziej potrzebny w Sądzie Lekarskim WIL – w tygodniu przed Zjazdem Wyborczym i w obliczu skumulowanej ilości wokand. Brak jego wśród nas jest cały czas bardzo odczuwalny.

Szczególne podziękowania należą się lek. Włodzimierzowi Aleksandrowiczowi nie tylko jako byłemu Przewodniczącemu Sadu Lekarskiego WIL poprzedniej kadencji, za Jego pracę, ale także jako lekarzowi. W połowie roku, dzięki Jego szybkiej diagnozie i błyskawicznej interwencji lekarskiej uratowany został drugi pracownik Sądu Lekarskiego WIL – sekretarz. W obliczu traceniu zdolności życiowych w trakcie wykonywania obowiązków służbowych przez tego pracownika, działania dr Włodzimierza Aleksandrowicza spowodowały szybką, szpitalną interwencję chirurgiczną i w konsekwencji zabieg chirurgiczny umożliwiający sekretarzowi dalszą pracę przy obsłudze Sądu Lekarskiego WIL.

Od września 2018 r. jest zatrudniony drugi sekretarz w Sądzie Lekarskim WIL.

Z uwagi na odbyty Zjazd Wyborczy, na którym wybrano nowych sędziów i pierwsze wyjazdowe posiedzenie sędziów, zaplanowane szkolenie sędziów zostało przeniesione na początek 2019 roku.

Pośród nowo wybranych sędziów są specjalności z ortopedii, ginekologii, chirurgii ogólnej i chirurgii naczyniowej.

Przewodniczący Sądu Lekarskiego
Wojskowej Izby Lekarskiej
dr n. med. **Jerzy Aleksandrowicz**

z up. Zastępca Przewodniczącego
Sądu Lekarskiego WIL
lek. dent. **Adam Grobelny**

Sprawozdanie Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Wojskowej Izby Lekarskiej za 2018 r.

Předstawiam sprawozdanie obrazujące pracę Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej WIL i zespołu zastępców powołanych przez Zjazd WIL.

W okresie od 1.01.2018 r. do 31.12.2018 r. wpłynęło do Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Wojskowej Izby Lekarskiej 81 nowych spraw do rozpatrzenia.

Z poprzedniego okresu sprawozdawczego pozostało do rozpatrzenia 27 spraw, co oznacza, iż w sumie podczas całego roku 2018 prowadzono 108 spraw w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

Ich sposób załatwienia był następujący:

- Zakończono ogółem 74 sprawy.
- W 30 sprawach po przeprowadzeniu czynności wstępnych, sprawdzających wiarygodność informacji odmówiono wszczęcia postępowania wyjaśniającego, głównie z powodu braku zasadności skargi. Stanowi to 40,4%, w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.
- Umorzono postępowanie wyjaśniające w 23 sprawach, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w trakcie którego zgromadzono dokumentację lekarską, uzyskano wyjaśnienia stron oraz opinie biegłych specjalistów. Stanowi to 31,4% w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.
- W 10 sprawach przedstawiono zarzuty 10 lekarzom obwinionym o niestaranność i zaniedbania w procesie leczenia chorych lub działalności profilaktycznej, sporządzono wnioski o ich ukaranie i przekazano sprawy do Sądu Lekarskiego celem rozpatrzenia. Decyzja o skierowaniu wniosku o ukaranie oparta była o merytoryczną ocenę biegłych powołanych do opracowania opinii specjalistycznej lub dokumentację z przeprowadzonych postępowań karnych. Stanowiło to 13,5% w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.
- 11 spraw zakończono w inny sposób, przekazując je organom właściwym do ich rozpatrzenia. Stanowi to 14,7% w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.
- Pozostałe 34 sprawy przechodzą na następny okres sprawozdawczy z uwagi na brak ich zakończenia przed upływem roku lub na skutek złożenia zażalenia na postanowienie Rzecznika przez strony postępowania.

W tym okresie ze spraw, które prowadził Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej WIL do Sądu Lekarskiego WIL złożono 18 odwołań, z czego 3 zostały uchylone i zwrócone do Rzecznika celem ponownego rozpatrzenia. Charakter spraw obrazuje załączona tabela.

prof. dr hab. n. med. **Jan BŁASZCZYK**
Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej WIL

Sprawozdanie za rok 2018

Lp.	Skargi dotyczą	Liczba spraw, które pozostały z okresu poprzedniego	Liczba spraw nowych, które wpłynęły	Liczba spraw wszczętych	Liczba spraw zakończonych (razem)	w tym:				Liczba zażaleń rozpoznanych przez OSL (razem)	w tym:				Liczba spraw, które pozostały na okres następny
						Postanowieniem o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego	Postanowieniem o umorzeniu postępowania wyjaśniającego	Wnioskiem o ukaranie	W inny sposób		Na odmowę wszczęcia postępowania wyjaśniającego		Na umorzenie postępowania wyjaśniającego		
											utrzymanie	uchylenie	utrzymanie	uchylenie	
1	Brak należytej staranności lekarza	19	40	56	36	14	14	4	4	12	3	–	6	3	23
2	Naruszenie tajemnicy lekarskiej	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3	Nieetyczne zachowanie lekarza	5	29	22	29	13	9	2	5	4	1	–	3	–	5
4	Poświadczenie nieprawdy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5	Błąd organizacyjny (w tym przewinienie osób funkcyjnych)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
6	Konflikty między lekarzami	–	1	–	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
7	Przewinienie przeciwko dokumentacji medycznej	–	3	2	1	–	–	1	–	–	–	–	–	–	2
8	Naruszenie praw chorych psychicznie (leczenie i orzekanie)	1	1	–	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–	1
9	Udział lekarzy w reklamie	1	3	1	3	1	–	1	1	–	–	–	–	–	1
10	Naruszenie art. 64 KEL	–	1	1	1	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–
11	Inne	1	3	3	2	1	–	1	–	2	1	–	1	–	2
12	RAZEM	27	81	85	74	30	23	10	11	18	5	–	10	3	34

* liczba spraw skierowana do postępowania mediacyjnego – nie było

* wnioskami o ukaranie objęto 10 lekarzy

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej Wojskowej Izby Lekarskiej za 2018 r.

Komisja Rewizyjna Wojskowej Izby Lekarskiej w składzie:

1. Krzysztof Hałasa – przewodniczący
2. Leszek Haus – wiceprzewodniczący
3. Dariusz Myśliński – wiceprzewodniczący
4. Mariusz Kiszka – członek komisji
5. Robert Kozłowski – członek komisji

oceniła wykonanie budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej w Warszawie za 2018 r.

Podstawowym źródłem finansowania działalności izby lekarskiej są składki członkowskie świadczone przez lekarzy zrzeszonych w izbie, w wysokości określonej przez Naczelną Izbę Lekarską.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. przychody z tytułu składek wyniosły 2.531.724,00 zł, co stanowi 98,90% kwoty planowanej.

Uzyskane przychody zostały pomniejszone o kwotę 379.045,35 zł, która stanowi obowiązkowy odpis na rzecz NIL – co znajduje odzwierciedlenie w kosztach rodzajowych.

Kwoty pozostałych składników przychodów wykazanych w budżecie przedstawiają się następująco:

1. Dotacja MON	–	493.000,00 zł
2. Rejestr prywatnych praktyk lekarskich	–	15.877,00 zł
3. Inne przychody z działalności samorządowej	–	16.593,69 zł
4. Odsetki od lokat bankowych	–	96.603,39 zł
5. Przychody z PFRON	–	6.225,00 zł

Ogółem przychody WIL za 2018 r. wyniosły **3.160.023,08 zł**, co stanowi 98,67% kwoty planowanej.

Koszty ogółem za 2018 r. wyniosły **2.907.401,01 zł**, tj. 90,79% kwoty zaplanowanej w budżecie.

Wojskowa Izba Lekarska w Warszawie za rok 2018 osiągnęła **dodatni wynik finansowy brutto** w kwocie **252.622,07 zł**.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. łączny stan środków pieniężnych wyniósł: 9.188.320,88 zł,

z czego:

Kasa	–	9.605,97
Bank PKO	–	9.178.714,91

W całym roku obrachunkowym Wojskowa Izba Lekarska deponowała wolne środki finansowe na lokatach bankowych.

Majątek Wojskowej Izby Lekarskiej w Warszawie w postaci wartości niematerialnych i prawnych, środków trwałych na dzień 31 grudnia 2018 r., przedstawia się następująco:

wartość brutto	264.952,90
w tym:	
wartości niematerialne i prawne	56.801,26
środki trwałe – urządzenie techniczne	179.862,88
środki trwałe- wyposażenie	28.288,76
stan umorzenia	256.468,25
w tym:	
wartości niematerialne i prawne	55.609,23
środki trwałe – urządzenie techniczne	172.570,26
środki trwałe – wyposażenie	28.288,76

wartość netto	8.484,65
w tym:	
wartości niematerialnych i prawnych	1.192,03
środki trwałe – urządzenie techniczne	7.292,62
środki trwałe – wyposażenie	—

Komisja Rewizyjna Wojskowej Izby Lekarskiej nie stwierdza uchybień w prowadzeniu działalności finansowej Wojskowej Izby Lekarskiej.

Ustalony na 2018 r. budżet realizowany był zgodnie z jego założeniami.

Przedstawiając powyższe Komisja Rewizyjna wnioskuje do Zjazdu o udzielenie absolutorium Radzie Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej.

Leszek HAUS

Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej WIL

Krzysztof HAŁASA

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej WIL

Projekt budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej na 2019 r.

Symbol Konta	Wyszczególnienie	Projekt 2019 r.
70	PRZYCHODY	3 218 500
70-0	Przychody z działalności samorządowej	3 080 000
70-01	dotacje MON	549 000
70-02	składki członkowskie	2 510 000
70-04	Rejestr prywatnych praktyk lekarskich	11 000
70-05	inne przychody (duplikaty, zaświadczenia unijne/etyczne, inne)	10 000
750	Przychody z działalności finansowej	125 000
750-01	odsetki od lokat Wojskowej Izby Lekarskiej	123 500
750-02	odsetki od lokat Komisji Bioetycznej	1 500

760	Pozostałe przychody (opodatkowane pdop)	13 500
760-2	dofinansowanie z PFRON	13 500

40	KOSZTY	3 217 397
40A	Koszty zadań przejętych od administracji państwowej	606 928
40A1	koszty Rejestru Lekarzy	149 683
40A2	koszty Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej	155 646
40A3	koszty Sądu Lekarskiego	232 025
40A4	koszty Praktyk Lekarskich	69 574
40S	Koszty działalności samorządowej	2 573 659
40S1	koszty ogólno-samorządowe	2 359 325
40S3	koszty wydawania „Skalpela”	214 334
40G	Koszty pozostałych zadań	36 810
40G2	koszty Komisji Bioetycznej	36 810

Projekt budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej na 2019 r.

Konto	Wyszczególnienie rodzajowych/funkcjonalnych	Plan budżetu 2019 r.	Koszty działalności samorządowej		
			Razem	Koszty ogólno-samorządowe	Koszty wydawania biuletynu „Skalpel”
40	Koszty	3 217 397	2 573 659	2 359 325	214 334
403	Podatki i opłaty skarbowe	0	0	0	0
410	Amortyzacja	8 485	6 301	6 301	0
411	Amortyzacja środków trwałych	8 485	6 301	6 301	0
412	Amortyzacja wyposażenia	0	0	0	0
420	Zużycie materiałów	22 900	15 000	15 000	0
421	Zużycie mat.	22 900	15 000	15 000	0
422	Zakup literatury i wydawnictw	0	0	0	0
	Rezerwa	0	0	0	0
430	Usługi obce	240 840	182 900	73 400	109 500
431	telefon, internet	14 400	8 600	8 600	0
432	Pocztowe	43 440	32 000	15 000	17 000
433	Poligraficzne	90 000	90 000	0	90 000
434	Remontowe	1 000	1 000	1 000	0
435	Transportowe	500	500	500	0
436	Komunalne	66 000	37 800	37 800	0
437	Bankowe	4 500	4 000	4 000	0
438	Szkoleniowe	6 000	2 000	2 000	0
439	Inne	13 000	7 000	4 500	2 500
	Rezerwa	2 000	0	0	0
440	Wynagrodzenia	1 438 371	987 346	898 546	88 800
441	Wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę	831 391	486 411	486 411	0
442	Wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia i o dzieło	452 350	370 350	281 550	88 800
443	Wynagrodzenia z tytułu świadczeń urlopowych	14 100	6 900	6 900	0
444	Nagrody jubileuszowe	8 116	8 116	8 116	0
446	Nagrody, zapomogi, odprawy	79 380	79 380	79 380	0
447	Wynagrodzenie roczne	53 034	36 189	36 189	0
	Rezerwa	0	0	0	0
450	Świadczenia	231 030	165 591	149 557	16 034
451	Świadczenia na rzecz pracowników ZUS	231 030	165 591	149 557	16 034
460	Koszty podróży	15 271	12 021	12 021	0
461	Koszty podróży	5 750	5 000	5 000	0
469	Ryczałty benzynowe	9 521	7 021	7 021	0
	Rezerwa	0	0	0	0
470	Pozostałe koszty	568 400	512 400	512 400	0
471	Koszty zjazdu budżetowego	45 000	45 000	45 000	0
472	Koszty posiedzeń	141 000	90 000	90 000	0
473	Koszty reprezentacyjne	1 000	1 000	1 000	0
474	Ubezpieczenia OC lekarzy/lekarzy dentyistów	157 000	157 000	157 000	0
475	BHP	7 000	7 000	7 000	0
476	„Lekarz Wojskowy”, kalendarz	38 000	38 000	38 000	0
477	Pomoc finansowa, inicjatywy Rady WIL	120 000	120 000	120 000	0
478	Ubezpieczenie majątku WIL	2 400	2 400	2 400	0
479	strona www, serwer-urządzenie, serwer pocztowy, MS Windows	52 000	47 000	47 000	0
	Rezerwa	5 000	5 000	5 000	0
480	Odpisy i wsparcia finansowe	692 100	692 100	692 100	0
481	Odpis na NIL 15%	375 000	375 000	375 000	0
482	Komisja Sportu i Rekreacji	10 000	10 000	10 000	0
484	Komisja Historyczna	10 000	10 000	10 000	0
485	Komisja Stomatologiczna	15 000	15 000	15 000	0
486	Komisja Emerytów i Rencistów	58 100	58 100	58 100	0
487	Komisja Etyki Lekarskiej, Pełnomocnik ds. Zdrowia Lekarzy	4 000	4 000	4 000	0
488	Komisja Kształcenia i Nauki, ODZ lekarzy/lekarzy dentyistów	180 000	180 000	180 000	0
489	Inne Dotacje	30 000	30 000	30 000	0
	Rezerwa	10 000	10 000	10 000	0

[illegible]

Regulamin Zjazdu Wojskowej Izby Lekarskiej

I. Ogólne zasady organizacji zjazdu

1. Zjazd zwołuje Okręgowa Rada Lekarska.
2. Zawiadomienie o terminie, miejscu i porządku obrad zjazdu – z pouczeniem delegata o obowiązku uczestnictwa – należy przesłać każdemu uczestnikowi Zjazdu i Naczelnej Radzie Lekarskiej, co najmniej na 14 dni przed terminem zjazdu.
3. Sprawozdania z działalności Rady Lekarskiej, Komisji Rewizyjnej, Sądu Lekarskiego i Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej przesyła się uczestnikom zjazdu i Naczelnej Radzie Lekarskiej w terminie określonym w pkt. 2.
4. W zjeździe biorą udział z głosem stanowiącym delegaci wybrani w rejonach wyborczych.
5. W zjeździe mogą brać udział także goście zaproszeni przez Radę Lekarską lub przez zjazd.
6. Obecność delegatów na zjeździe jest obowiązkowa.

II. Zasady obradowania

7. Delegaci na zjazd i jego uczestnicy stwierdzają obecność na zjeździe podpisami na listach obecności, sporządzonych odrębnie dla delegatów i odrębnie dla pozostałych uczestników.
8. Listy obecności powinny być sporządzone odrębnie dla każdego dnia zjazdu.
9. Obrady zjazdu odbywają się na posiedzeniach plenarnych. Na posiedzeniach tych podejmuje się uchwały i dokonuje się wyborów.
10. Część obrad zjazdu może odbywać się na posiedzeniach komisji tematycznych (problemowych), które przedstawiają projekty uchwał sesji plenarnej.
11. Posiedzenia zjazdu są jawne dla członków samorządu lekarskiego.
12. Za zgodą co najmniej połowy uczestniczących w zjeździe delegatów zjazd może uchwalić tajność części posiedzenia.

III. Przebieg obrad

13. Prezes Rady Lekarskiej otwiera zjazd w obecności co najmniej połowy delegatów i prowadzi obrady do czasu wyboru przewodniczącego zjazdu.
14. Na początku obrad zjazd:
 - 1) przyjmuje w głosowaniu jawnym Regulamin Zjazdu;
 - 2) dokonuje w głosowaniu jawnym wyboru przewodniczącego zjazdu, jego zastępców i sekretarzy, tworzących prezydium zjazdu.
15. Przewodniczący zjazdu przy pomocy pozostałych członków prezydium:
 - 1) czuwa nad przestrzeganiem w toku obrad regulaminu zjazdu oraz porządku na sali obrad;
 - 2) kieruje przebiegiem zjazdu zgodnie z porządkiem obrad;

- 3) zarządza głosowanie w sprawach, które wymagają rozstrzygnięcia w tym trybie.

16. Bezpośrednio po dokonaniu wyboru przewodniczącego zjazdu i pozostałych członków prezydium, zjazd ustala porządek obrad zjazdu.

Porządek obrad zjazdu powinien przewidywać w szczególności:

- a) otwarcie,
- b) wybór przewodniczącego, zastępców przewodniczącego i sekretarzy zjazdu,
- c) przyjęcie porządku obrad,
- d) wybór komisji mandatowej oraz wniosków i uchwał,
- e) przedstawienie sprawozdań i dyskusję nad ich treścią,
- f) rozpatrywanie wniosków,
- g) podjęcie uchwał,
- h) zakończenie obrad.

Naczelna Rada Lekarska może wnieść określoną sprawę do porządku obrad zjazdu.

17. Następnie zjazd wybiera komisje:

1. mandatową – do zadań której należy:
 - a) ustalenie liczby członków obecnych na zjeździe,
 - b) stwierdzenie uprawnienia zjazdu do przeprowadzenia wyborów,
 - c) sporządzenie protokołu zawierającego:
 - datę i miejsce zjazdu,
 - skład komisji,
 - liczbę osób uprawnionych do udziału w zjeździe,
 - liczbę osób obecnych na zjeździe,
 - wskaźnik procentowy liczby obecnych na zjeździe do liczby uprawnionych do udziału w tym zjeździe,
 - informację o poprawności powiadamiania delegatów o terminie i miejscu zjazdu,
 - stwierdzenie ważności lub nieważności zjazdu,
 - podpisy członków komisji;

2. skrutacyjną, w przypadku decyzji zjazdu o potrzebie jej powołania – powierzając jej prowadzenie głosowania.

Członkowie komisji skrutacyjnej nie mogą kandydować w wyborach, do których przeprowadzenia zostali wybrani lub być osobami, w stosunku do których przeprowadza się głosowanie w trybie odwołania.

Do zadań komisji skrutacyjnej należy:

- a) przygotowanie kart do głosowania na podstawie list sporządzonych przez komisję wyborczą (wg wzoru ustalonego przez tę komisję),

- b) wydawanie za pisemnym potwierdzeniem kart do głosowania delegatom na zjeździe,
- c) przyjmowanie kart do głosowania,
- d) obliczenie oddanych głosów,
- e) sporządzenie protokołu głosowania zawierającego:

- datę i miejsce zjazdu,
- skład komisji,
- liczbę osób uprawnionych do głosowania,
- liczbę osób, którym wydano karty do głosowania,
- liczbę oddanych kart do głosowania,
- liczbę głosów ważnych,
- liczbę głosów nieważnych,
- liczbę głosów ważnie oddanych na poszczególnych kandydatów,
- wynik głosowania,
- liczbę niewykorzystanych kart do głosowania,
- podpisy członków komisji,
- przedstawienie wyników głosowania;

- 3. wniosków i uchwał - która przyjmuje propozycje w sprawie uchwał zjazdu oraz przygotowuje ich projekty;

- 4. ewentualne inne.

- 18. Każda komisja wybiera ze swego składu przewodniczącego, ewentualnie jego zastępców oraz sekretarza.

Przewodniczący kieruje jej pracami i składa zjazdowi sprawozdanie z jej działalności. Komisja sporządza ze swoich czynności protokół który podpisują wszyscy jej członkowie.

IV. Zasady i tryb odbywania dyskusji podczas obrad zjazdu

- 19. Przewodniczący zjazdu udziela uczestnikom zjazdu głosu w sprawach objętych porządkiem dziennym.
- 20. Uczestnicy zjazdu zgłaszają udział w dyskusji nad określonym punktem porządku dziennego sekretarzowi zjazdu prowadzącemu listę dyskutantów.
- 21. Przewodniczący zjazdu udziela głosu uczestnikom zjazdu według kolejności zgłoszeń. Zaproszonym gościom można udzielać głosu poza kolejnością.
- 22. Uczestnik zjazdu nie powinien zabierać głosu w dyskusji nad tą samą sprawą więcej niż 2 razy.
- 23. Przewodniczący zjazdu może zwrócić uwagę dyskutantowi, który w wystąpieniu swoim odbiega od przedmiotu obrad określonego w porządku dziennym, a po dwukrotnym zwróceniu uwagi – odebrać przemawiającemu głos.
- 24. Jeżeli wymaga tego wzgląd na liczbę uczestników zjazdu zapisanych do dyskusji, przewodniczący zjazdu może ograniczyć czas trwania wypowiedzi.
- 25. Przewodniczący zjazdu udziela głosu poza porządkiem obrad posiedzenia lub w związku z dyskusją jedynie dla zgłoszenia wniosku formalnego lub spro-

stawiania. Przemówienie poza porządkiem obrad nie może trwać dłużej niż 3 minuty.

- 26. Do wniosków formalnych zalicza się wnioski o:

- 1) przerwanie, odroczenie lub zamknięcie posiedzenia,
- 2) uchwalenie tajności posiedzenia,
- 3) zamknięcie listy mówców,
- 4) zamknięcie dyskusji,
- 5) odesłanie do komisji,
- 6) głosowanie bez dyskusji,
- 7) zmianę porządku dziennego,
- 8) przeprowadzenie głosowania,
- 9) ograniczenie czasu przemówień,
- 10) stwierdzenie kworum,
- 11) przeliczenie głosów,
- 12) uchwalenie tajności głosowania.

- 27. Zjazd rozstrzyga o wniosku formalnym po wysłuchaniu wnioskodawcy i ewentualnie jednego przeciwnika wniosku.

V. Tryb i zasady głosowania

- 28. Po zamknięciu dyskusji nad projektami uchwał lub innymi wnioskami i propozycjami zgłoszonymi w toku obrad przewodniczący zjazdu oznajmia, że zjazd przystępuje do głosowania. Od tej chwili można zabierać głos tylko dla zgłoszenia lub uzasadnienia wniosku formalnego o sposobie lub porządku głosowania i to jedynie przed wezwaniem delegatów przez przewodniczącego zjazdu do głosowania.

- 29. Porządek głosowania nad projektami uchwał na posiedzeniu zjazdu jest następujący:

- 1) głosowanie nad poprawkami do poszczególnych sformułowań, przede wszystkim tymi, których przyjęcie lub odroczenie rozstrzyga o innych poprawkach,
- 2) głosowanie nad projektem uchwały w całości wraz z przyjętymi poprawkami.

- 30. Przewodniczący zjazdu ustala porządek głosowania nad projektami uchwał i poprawek do nich.

- 31. Głosowanie przeprowadza się jawnie przez podniesienie mandatu, przy czym sekretarze obliczają głosy i podają przewodniczącemu wyniki głosowania.

- 32. Zjazd może uchwalić tajność głosowania w określonej sprawie i wówczas głosowanie przeprowadza komisja skrutacyjna.

- 33. Zjazd podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w obecności więcej niż połowy ogólnej liczby delegatów.

VI. Szczególne formy decyzji zjazdu

- 34. W trybie przewidzianym dla uchwał zjazd może podejmować:

- 1) rezolucje – zawierające wezwanie skierowane do określonego adresata o podjęcie w rezolucji jednorazowego działania,
- 2) oświadczenia – zawierające stanowisko w określonej sprawie,

Dokumenty zjazdowe

- 3) deklaracje – zawierające zobowiązania do określonego postępowania,
- 4) apele – zawierające wezwania do określonego zachowania się, podjęcia inicjatywy lub zadania.

VII. Zamknięcie obrad zjazdu. Dokumenty zjazdowe

35. Po wyczerpaniu porządku obrad przewodniczący zjazdu ogłasza jego zamknięcie.
36. Z przebiegu zjazdu sporządza się protokół, który stanowi jedyne urzędowe stwierdzenie przebiegu obrad.
37. Protokół posiedzenia zjazdu obejmuje zapis przebiegu obrad, a także – w załącznikach – pełne teksty podjętych uchwał przedłożonych sprawozdań, wniosków oraz innych dokumentów zjazdu.
38. Uczestnik zjazdu biorący udział w dyskusji lub delegat może zgłosić zastrzeżenia lub poprawki

do sporządzonego protokołu w ciągu miesiąca od zakończenia zjazdu. Odpisy protokołu zjazdu znajdować się będą do wglądu zainteresowanych w siedzibie Rady Lekarskiej. O przyjęciu lub odrzuceniu poprawki decyduje prezydium zjazdu większością głosów.

39. Protokół, do którego nie wniesiono zastrzeżeń lub poprawek uważa się za przyjęty. Przyjęcie protokołu potwierdzają podpisami członkowie prezydium zjazdu.
40. Prezes Rady Lekarskiej przekazuje uchwały podjęte przez zjazd: Naczelnej Radzie Lekarskiej oraz według właściwości ministrowi obrony narodowej, ministrowi zdrowia, a także właściwym władzom, instytucjom i organizacjom.

Porządek obrad XXXVII Zjazdu Lekarzy WIL

Warszawa 29 marca 2019 r. (godz.11.00)

1. Otwarcie Zjazdu Lekarzy WIL - Prezes RL WIL ppłk rez. lek. Artur Płachta.
 2. Hołd pamięci zmarłych lekarzy.
 3. Wystąpienie wstępne Prezesa Rady Lekarskiej WIL.
 4. 30-lecie Działalności Samorządu Lekarskiego Wojskowej Izby Lekarskiej – wystąpienie prof. Anna Marek.
 5. 100-lecie Wojskowej Rady Sanitarnej – referat okolicznościowy.
 6. Wręczenie medali „Za zasługi dla Wojskowej Izby Lekarskiej im. Bronisława Stawarza” – wyróżnionym członkom Wojskowej Izby Lekarskiej.
 7. Wystąpienia zaproszonych gości.
 8. Przyjęcie Regulaminu Zjazdu.
 9. Wybory Przewodniczącego Zjazdu.
 10. Wybory wiceprzewodniczących i sekretarzy Zjazdu.
 11. Przyjęcie porządku obrad Zjazdu.
 12. Wybór Komisji Mandatowej.
 13. Wybór Komisji Uchwał i Wniosków.
 14. Dyskusja plenarna o aktualnych problemach wojskowej służby zdrowia i w ochronie zdrowia w kraju.
- PRZERWA (15 min.)**
15. Komunikat Komisji Mandatowej o ważności Zjazdu.
 16. Wysłuchanie sprawozdań za 2018 r.:
 - Prezesa Rady Lekarskiej WIL z działalności Rady Lekarskiej,
 - Komisji Rewizyjnej WIL,
 - Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej WIL,
 - Przewodniczącego Sądu Lekarskiego WIL,
 - Przewodniczących komisji problemowych (wg zgłoszeń).
 17. Dyskusja nad sprawozdaniami organów WIL oraz głosowanie nad ich przyjęciem.
 18. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Radzie Lekarskiej WIL za 2018 r.
 19. Przedstawienie projektu budżetu WIL na 2019 r. (Skarbnik WIL) i dyskusja.
 20. Podjęcie uchwały o przyjęciu budżetu WIL na 2019 r.
 21. Przedstawienie projektów uchwał i wniosków złożonych do Komisji.
 22. Dyskusja nad projektami uchwał i wniosków.
 23. Przyjęcie stanowisk i apeli oraz podjęcie uchwał XXXVII Zjazdu Lekarzy WIL.
 24. Zamknięcie obrad. (ok. godz. 14.30)

OBIAD 14.30

KOMITET ORGANIZACYJNY ZJAZDU

Koło Lekarzy i Farmaceutów w Stowarzyszeniu Oficerów MW RP

Temat jest raczej nieznanym szerszemu środowisku lekarskiemu i farmaceutycznemu w Wojskowej Służbie Zdrowia, co jak sądzę jest wystarczającym powodem, aby go podjąć. Zatem zacznę od podstawowych informacji.

Stowarzyszenie Oficerów Marynarki Wojennej RP (SOMW RP) powstało w grudniu 1992 roku i w tym samym miesiącu zostało zarejestrowane. Istnieje w nim czternaście kół, w zależności od pełnionych funkcji w strukturach MW, oficerów jednej jednostki, lub roczników ukończenia Akademii MW. Zarejestrowane jest w nim ponad 400 członków. Dziewięć kół zarejestrowanych jest w Gdyni. Trzy koła terenowe: w Warszawie, Ustce i Świnoujściu. Większość oficerów jest na emeryturze, ale zdarzają się pojedyncze osoby w służbie czynnej. Zainteresowanych odsyłam do Internetu. <http://somwrp.pl/www.so.mw.mil.pl/index-2.html>

W listopadzie 2004 roku kmdr dr med. Bogumił Filipek zainicjował spotkanie znanych sobie kolegów lekarzy i mgr. farmacji z ówczesnym prezesem stowarzyszenia kmdr. Tadeuszem Rogalskim proponując, aby oficerowie ww. zawodów,

będący w służbie lub już w stanie spoczynku, utworzyli własne koło. Członkowie zebrania składającego się z około 20 oficerów wysłuchali założeń i celów tej społecznej organizacji, podpisali odpowiednie dokumenty zgłoszeniowe, wybrali prezesa, którym został przez akłamację wyżej wymieniony kmdr dr med. Bogumił Filipek. Tak zaczęła się prawie 15-letnia przygoda działalności integrującej społeczność lekarską i farmaceutyczną w stowarzyszeniu i trwa nadal.

Nie ukrywam, że początkowo sceptycznie oceniałem przyszłość koła, kąśliwie przez niektórych nazywaną „kółkiem różańcowym”. Po kilku latach okazało się jak bardzo się myliłem, bo ku mojemu zdziwieniu, po zakończeniu czteroletniej kadencji kolegi Filipka wybrano mnie na kolejne dwie kadencje i mimo pewnego sprzeciwu wobec faktu zmniejszającej się liczby członków spowodowanej wieloma czynnikami (poważny wiek – ponad 80 a nawet 90 lat niektórych kolegów, odejściu wielu z nich na drugą stronę życia zwaną w MW „Odejściem na Wieczną Wachtę”), na prośbę kolegów, nadal „ciągnę” ten społeczny i integracyjny wózek.

Bodajże w 2009 roku w Internecie, na portalu, niestety już nieistniejącym poema.art.pl opublikowałem tekst zatytułowany „Koło nr 8 – Tajemniczy kod...”, czyli Lekarze i Farmaceuci w Stowarzyszeniu Marynarki Wojennej”. Niestety od dwóch lat portal nie istnieje, ale dzięki sekretarzowi koła kmdr. por. lek. dent. Jurkowi Tomaszewskiemu, który wydrukował go do dokumentacji archiwalnej mogłem go przeczytać po kilku latach i powtórzyć wiele zdań z tam zawartych refleksji. Zanim ww. portal zniknął zapamiętałem, że na ten tekst było około 4 tysięcy wejść. Oto niektóre fragmenty:

Kmdr Bogumił Filipek prezentuje medale Harcerskie w Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni

„...Sceptyczność, co do istnienia koła wynikała z moich niezbyt udanych doświadczeń w tego typu organizacjach, jak choćby Stowarzyszeniu Przyjaciół Sztuk Pięknych w Gdyni, którego siedzibę zarejestrowano w moim prywatnym mieszkaniu i byłem autorem jego statutu. W realiach nowej, demokratycznej rzeczywistości tworzenie kolejnego „kółka różańcowego”, jak kolokwialnie określano oddolne inicjatywy społeczne, wydawało mi się sztuczne i nierokujące powodzenia, na działalność merytorycznie sprawną a nawet tylko towarzysko-koleżeńską.

Koło nr 8 (osiem) nic nie mówi tym, którzy nie służyli na okrętach MW. Nr osiem jest numerem specjalności sanitariusza i chemika, więc nazwa dość przypadkowo urealniała pełną nazwę: Koło Lekarzy i Farmaceutów.

...Pierwsze comiesięczne spotkania w sali klubu MW RP »Riwiera« były dość rutynowe i nie zapowiadały rewelacji. Jednak w miarę czasu powstawały coraz to nowe pomysły, które z czasem, poza comiesięcznymi dyskusjami zawo-

Dęby po ośmiu latach przed budynkiem WOMP

Kolo Lekarzy i Farmaceutów

dowo-koleżeńskimi, utrwaliły się, jako stałe, corocznie powtarzane wydarzenia, przyjęte przez członków jako obowiązujące i w pełni akceptowane również przez rodziny a z czasem i sympatyków”.

Z dystansu czasowego najwyżej oceniam spotkania integracyjne, wyjazdowe poza Gdynię. W jedną z sobót czerwca od wielu lat spotykaliśmy się na tzw. Dziku. Temat aktualnie modny w związku z groźbą ASF. Ale nie mieliśmy z tym problemu. Świętej pamięci kmdr por. dr med. Józef Caba był szefem jednego z okręgów myśliwskich Pomorza, więc w Paraszynku za Wejherowem w specjalnej, myśliwskiej, drewnianej wiacie spędzaliśmy przy smakowitościach pieczonego na rożnie dzika, miły czas przy muzyce, śpiewach i dowcipnych konkursach o tematyce myśliwskiej. Te z kolei przygotowywał pasjonat myślistwa kmdr lek. Zygmunt Bauć.

W jedną z sobót lipca jeździmy do Leśniewa koło Pucka, aby wspominać „Oenzetowskie” wyprawy niektórych członków, zającą

Sentymentalno-wspomnieniowe zdjęcie „opłatkowe” z 2009 r. Kilka osób niestety odeszło już na „Wieczną Wachtę”

przy okazji znakomitości kuchni gospodarzy: Eli i Bogusława Horałów. Tekst o jednej z tych wypraw pt. „Strach”, o przygodach wojennych kmdr. por. rez. lek. Bogusława Horały w Zatoce Perskiej, „Skalpel” drukował w bodajże numerze grudniowo-styczeniowym 2018/19.

We wrześniu z kolei jedną z sobót spędzamy w Barłominie. Jest to mała miejscowość za Wej-

herowem. W oryginalnej pasiece pszczelej u państwa Bargańskich. kmdr por. lek. Wojciech Grzywiński, pasjonat pszczelarstwa (przyjaciół właścicieli) podejmuje członków i sympatyków koła miodem, wykładami i konkursem o tematach związanych z tymi szlachetnym owadami. Każdy z nas po zakończeniu spotkania zaopatruje siebie, rodzinę i znajomych niekwestionowanymi smakowo różnorodnymi rodzajami miodów. Sentencja Alberta Einsteina, że jak „wyginą pszczoły ludzkość ma przed sobą tylko kilka lat istnienia”, utrwaliła mi się m. in. po tych konkursach.

Stale comiesięczne spotkania w siedzibie Klubu Marynarki Wojennej w Gdyni „Riwiera” wypełniane są zaproszeniami interesujących osobistości z różnych dziedzin, albo wspomnieniami i osiągnięciami twórczymi własnych członków. Co roku spotykamy się również na spotkaniach opłatkowych, które prowadził do ubiegłego roku ksiądz kmdr rez. infułat Marian Próchniak, twierdząc że stał się niejako lekarzem dusz.

Chciałbym wymienić naszych członków, którzy poza wyuczonym i praktykowanym zawodem zajmują się innymi dziedzinami twórczości czy biznesu i mają w tym ogromne, niekiedy światowe osiągnięcia.

Na pierwszym miejscu stawiam kmdr. rez. mgr. farmacji Zenona

Refleksje ze służby w ONZ na spotkaniu u B. Horały

Ziaję, którego zakład produkujący leki i kosmetyki znany jest na wszystkich kontynentach, łącznie z Australią. W roku 2018 został wyróżniony nagrodą Polskiej Rady Biznesu w kategorii Sukces.

Do cenionych kolekcjonerów i autora kilku albumów w dziedzinie medalierstwa zaliczany jest kmdr rez. dr med. Bogumił Filipiak, pierwszy prezes naszego koła. Jego medale prezentowane były na ponad 100 wystawach w całej Polsce. Kmdr rez. prof. dr hab. med. Kazimierz Dęga jest autorem i współautorem wielu podręczników i artykułów w dziedzinie medycyny morskiej i tropikalnej oraz redaktorem „Rocznika Służby Zdrowia MW”. Podobnie kmdr prof. dr hab. med. Romuald Olszański, aktualny kierownik Zakładu Medycyny Morskiej i Hiperbarycznej WIM w Gdyni, jest autorem wielu podręczników o medycynie podwodnej. Jeszcze innym znanym członkiem naszego koła jest były lekarz wojewódzki w Gdańsku a obecny wiceprezydent Międzysojusznictwa Konferencji Oficerów Rezerwy Służby Zdrowia kmdr rez. dr med. Andrzej Galubiński.

Autor niniejszego artykułu, były Komendant 115 Szpitala w Helu oraz Szpitala ONZ UNIFIL w Libanie pld. (1995/96), ma z kolei w swoim literackim dorobku osiem (8) tomików poetyckich, trzy (3) pozycje prozą. Komandorzy lekarze Adam Sadkiewicz i Wojciech Dorosz uprawiają z powodzeniem malarstwo sztalugowe. Ich prace były wystawiane w Trójmieście oraz ozdabiają domy prywatne. Kmdr rez. dr med. Piotr Łyczak, znany w Trójmieście neurolog, był ordynator oddziału w 7. Szpitalu MW jest autorem licznych wierszy, fra szek i aforyzmów oraz znakomitym amatorem wykonawcą (*a capella*) znanych przebojów muzycznych. W ostatnim okresie popisał się ślicznie wydaną publikacją książkową pt. „W chaotycznym tańcu”.

Wśród tych, którzy odeszli „Na Wieczną Wachtę”, a zapisali się

złotymi zgłoskami, jako członkowie naszego koła, wymienię: kontradmirała prof. dr. hab. med. Wiesława Łasińskiego, byłego komendanta 7. Szpitala MW w Oliwie a następnie Rektora WAM w Łodzi; kmdr. prof. dr. hab. med. Tadeusza Doboszyńskiego, byłego kierownika Zakładu Medycyny Podwodnej Katedry Medycyny Morskiej, żołnierza Wileńskiej Brygady AK, Innnych, znanych niestety tylko w ograniczonym gronie komandorów: dr med. Aleksandra Laukienickiego, zmuszonego ukrywać swego czasu, bojową i patriotyczną działalność podziemną w Powstaniu Warszawskim; dr. n. med. Kazimierza Kaczmarka, pasjonata historii Marynarki Wojennej, autora wielu artykułów na ww. temat czy kmdr. mgr. farm. Bernarda Szczepilewskiego, który wstawił się ucieczką z tzw. Marszu śmierci z obozu zagłady Stutthof.

Niektóre inicjatywy koła stały się wydarzeniami w skali Trójmiasta, zawędrowały do mediów regionalnych a nawet ogólnopolskich. Tak było np. z umieszczeniem w 2008 roku na murach Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej i Przychodni MW na Oksywiu tablic poświęconych lekarzom założycielom pierwszego Morskiego Szpitala MW z 1932 roku: kontradmirałowi dr med. Leonowi Moszczeńskiemu i kmdr por. dr med. Zygmuntowi Szymkiewiczowi, a następnie posadzenie w tym miejscu w 2010 roku „Dębów Pamięci” i wmurowania tablic dla uczczenia ww. lekarzy, którzy zginęli męczeńską śmiercią w Katyniu w 1940 roku. Na tablicach dołączono w maju 2010 roku nazwiska gen. bryg. dr. hab. med. Wojciecha Lubińskiego, lekarza prezydenta Lecha Kaczyńskiego. oraz Dowódcy MW RP adm. Floty Andrzeja Karwety. Jak z pewnością pamiętamy ponieśli oni śmierć 10 kwietnia 2010 roku w katastrofie rządowego samolotu pod Smoleńskiem. Obszerną relację wraz

Przed pasieką w Barłominie

z moim wierszem „Katyńskich Ofiar Pamięci Żałobny Rapsod” zamieścił „Skalpel” w nr 4, z lipca-sierpnia 2010 roku.

Tablica upamiętniająca pierwszego Kierownika Zakładu Medycyny Morskiej WAM kmdr. prof. dr. med. Augustyna Dołatkowskiego ufundowana została i umieszczona w kościele garnizonowym w Gdyni Oksywiu oraz Ogólnopolskiej Alei Zasłużonych Ludzi Morza w Rewie. W gdyńskiej dzielnicy Obłuzu, z inicjatywy koła, jedną z ulic nazwano jego imieniem.

Szkoda, że przestała istnieć strona internetowa poema.art.pl, bowiem była w niej pełna lista członków koła „Lekarzy i Farmaceutów SOMW”, zarówno żyjących jak i tych z już drugiej strony jestestwa. Aktualnie koło liczy niewiele ponad 20 członków, ale na spotkania przychodzą członkowie rodzin oraz wielu sympatyków.

Mam nadzieję, że ten artykuł przybliży wielu oficerom Wojskowej Służby Zdrowia sylwetki kolegów, którzy wpisali się na trwałe w historię Marynarki Wojennej RP, a ich losy będą inspiracją do dalszych twórczych refleksji o sensie ich dokonań szeroko ujmując rzecz... dla ludzi.

kmdr rez. lek. **Zbigniew JABŁOŃSKI**
Prezes Koła
Lekarzy i Farmaceutów SOMW RP

Veni, vidi, vinum (część VII)

Salutowanie z lampką wina w dłoni

Przyszedł czas na nasze kolejne, jeszcze zimowe, spotkanie. Za oknem ostatnie podrygi królowej śniegu, a ja już czekam na wiosnę, bo jak śpiewali wybitni Panowie Dwaj (Jeremi Przybora i Jerzy Wasowski) – „Już nie to zdrowie. A w sercu ciągle maj!”. Jakby jednak doskwierała nam depresja „przedwiośnia” to nie ma na to lepszego lekarstwa (oczywiście moim zdaniem) jak lampka dobrego wina. Ale za nim zanurzymy usta w kieliszku, czas na kolejny odcinek „z pamiętnika młodego WAM-ola”. Dzisiejszy odcinek będzie o rzeczy bardzo poważnej, a mianowicie oddawaniu honorów, czyli salutowaniu. W czasie moich pięknych, wypełnionych prawie tylko nauką, lat studenckich, miałem na roku kolegę o imieniu Tomek. A właściwie Tomków było kilku, ale tym razem o jednym z nich, który ze względu na swoją nordycką urodę zwany był szwedzkim żołnierzem. Żołnierz to był ze wszech miar przedni, bitny, a jednocześnie prawie zdyscyplinowany (jak typowy WAM-ol). Nie radził on sobie jednak z jedną na pozór błahą, ale spędzającą sen z powiek naszych przełożonych, rzeczą, a mianowicie nie był w stanie oddać prawidłowo honoru. Starał się bardzo, ale jego czwarty i piąty palec odmawiał współpracy i nie zginał się do końca. Ileż on się nacierpiał wysłuchując często niewyszukanych uwag bezdusznych przełożonych. Postanowiłem zgłębić temat dla czegoż to polski wojskowy regulamin przysporzył tyle cierpienia naszemu koledze. A trzeba zauważyć, że jesteśmy jedyną armią w świecie, która nie oddaje honoru całą dłonią. Jak to my, naród doświadczony przez historię ciągłymi walkami, a zarazem uwielbiający rzewne historie, genezę tego zwyczaju łączymy

z bohaterskim czynem bezimiennego adiutanta, który mimo licznych odniesionych ran, w tym utraty palców prawej dłoni, dotarł do wyższych dowódców z meldunkiem i oddał im w ten sposób honor. Legenda dalej głosi, że Tadeusz Kościuszko, a może Józef Poniatowski, miał na pamiątkę tego czynu wprowadzić ten zwyczaj w całej armii. Inne hipotezy są już mniej drastyczne, ale równie ciekawe. Według jednej z nich wielki książę Konstanty Pawłowicz Romanow miał powiedzieć, że Polacy salutują mu dwoma palcami, bo w pozostałych trzymają kamień, którym gotowi są go zdzielić. Ja też lubię współczesną teorię, wysnutą przez Jana Nowickiego w listach do Piotra Skrzyneckiego (z książki „Dwaj panowie”), w której to zwyczaj ten łączy on z jakże znaną wszystkim nam, a szczególnie ortopedom, chorobą Dupuytren’a, na którą miał rzekomo cierpieć Kościuszko.

No to dobra, ale gdzie tu miejsce na wino i według jakiego klucza je dzisiaj mam wybrać. Jak to w Polsce będzie to proste i oczywiste, a zrobię to posługując się ciągiem logicznych skojarzeń, łatwym do rozszyfrowania nawet już po pierwszym wypitym kieliszku wina. A mianowicie jednym z bohaterów mojego dzisiejszego felietonu (oczywiście poza szwedzkim żołnierzem) jest Tadeusz Kościuszko. Jak wszyscy wiemy Tadeusz Kościuszko wielkim bohaterem polskim był..., ale też wielkim bohaterem amerykańskim był... To on dzielnie walczył o to, żeby Amerykanie uzyskali niepodległość i mogli wybrać sobie na kolejnego prezydenta kogo chcą (swoją drogą jestem bardzo ciekawy, jak z niebiańskich łąk Kościuszko postrzega obecnego 45 prezydenta Stanów Zjednoczonych? I jak nasz polski specjalista od fortyfikacji widzi

obecne amerykańskie pomysły budowy umocnień na granicy z Meksykiem?). Jak już jesteśmy w Stanach Zjednoczonych, to zajmiemy się tylko małym wycinkiem ich ogromnego przemysłu winiarskiego, a właściwie jedną odmianą winogron o dźwięcznej nazwie Zinfandel, którą amerykańskie często nazywają pieśczośliwie po prostu zin.

Przez wiele lat Zinfandel uważany był za amerykańską winorośl, ale jak to bywa z tym co amerykańskie od wieków, oczywiście przybył on z Europy. Matecznika tej odmiany należy szukać w Chorwacji, a nazwa jest nie do zapamiętania, a brzmi crljenak kastelanski lub tribidrag. Ta sama odmiana uprawiana jest we włoskiej Apulii pod nazwą primitivo. Myślę, że tę nazwę mogliście już słyszeć bo włoskie wina z tej odmiany są niezmiernie popularne w naszym kraju. Jako ciekawostkę genealogiczną, powiem wam, że plavac mali, odmiana winogron z której wytwarza się jedne z najslawniejszych i najlepszych czerwonych win chorwackich, to potomek Zinfandela w pierwszej linii (córka bądź syn jak wolicie). Wszystko to wiemy z badań profilowania DNA winorośli prowadzonych na szeroka skalę od przełomu XX i XXI wieku. Na marginesie jak ogromny postęp naukowy nastąpił w trakcie naszego życia, co w medycynie widzimy na co dzień. Ale wracajmy do naszego już teraz tylko w cudzysłowie amerykańskiego Zinfandela. Jego sadzonki trafiły do Ameryki prawdopodobnie w 1829 z Wiednia z cesarskiej szkółki sproszone przez George’a Gibbs’a ogrodnika z Long Island w Nowym Yorku. W czasach gorączki złota sadzonki trafiły do Kalifornii. Dzięki swojej dużej wydajności, a zarazem ogromnemu zapotrzebowaniu na trunki, podbiły szybko ten słoneczny stan i niedługo potem Zinfandel stał się symbolem tamtejszego winiarstwa, co poniekąd trwa do dzisiaj. Kiście oraz jagody Zinfandela są stosunkowo duże, intensywnie wybarwione, ale o dość cienkiej

skórce. Nierównomierne dojrzewanie poszczególnych gron w kiści utrudnia ich zbiory. Z odmiany tej produkuje się wina o bardzo różnym charakterze. Poczynając od White Zinfandela, czyli półwytrawnego lub półsłodkiego różowego wina, które może niezbyt cenione przez koneserów, stało się w Stanach Zjednoczonych rynkowym hitem w latach 80. i 90. XX wieku, a jego popularność na półkach supermarketów nie słabnie. Poprzez lekkie wina czerwone, cięższe czerwone podlegające dłuższej maceracji i nadające się świetnie do dojrzewania w beczkach, skończywszy wreszcie na deserowych z winogron z późnego zbioru czy też na słodkich wzmacnianych winach w stylu porto. Ze względu na tak wielką różnorodność win z tej odmiany nie można spodziewać się jednoznacznie dominujących sma-

ków, ale można próbować wyczuć owocowe smaki truskawek, wiśni, w cięższych winach nawet jagód, czy powideł okraszonych smakami pikantnymi zwłaszcza pieprzem. Charakteryzują się zwykle dość wysokim poziomem alkoholu i słodkimi nutami smakowymi. Również jego zastosowanie kulinarne jest ogromnie szerokie w zależności od typu Zinfandela, z którym mamy do czynienia. Jeśli zaś nie jesteście wielbicielami wszystkiego co amerykańskie, to zawsze możecie się zdecydować na nasze swojskie europejskie i do tego i tak z tych samych winogron, ale o jakże wymownej nazwie primitivo. Często wydają się nieco słodsze od ich amerykańskich odpowiedników, co częściowo wynika z uregulowań apelacyjnych i z częstszego używania przez Włochów podsuszanych winogron. Wydaje się też, że obec-

nie na polskim rynku wybór primitivo jest większy niż amerykańskich zinfandelów, a i ceny są najczęściej korzystniejsze.

Z całą pewnością za spróbowanie kilku bądź kilkunastu zinfandelów czy pirimitivo, w czasie wielu nadarzających się okazji kulinarnych i towarzyskich nie grozi wam areszt. A taki zdarzało się, że spotykał polskich żołnierzy w alianckiej armii w czasie II wojny światowej, co w końcu doprowadziło do rozkazu, aby polscy żołnierzy salutowali oficerom armii sprzymierzonych całą dłonią. Na szczęście zagrożenie minęło. Co nie zmienia mojej opinii, że degustowanie wina wydaje mi się ze wszech miar bezpieczniejsze niż złe, albo w złych okolicznościach salutowanie.

Przemysław MICHNA
XXXVI WAM

„Disce puer latine...”

„Disce puer latine, ego faciam te mości panie” – co się przekłada (z łaciny) – „ucz się, chłopcze łaciny, a zrobię cię mości panem”, miał powiedzieć Stefan Batory (książę siedmiogrodzki, król Polski na zasadzie *iure uxoris*, czyli „wznieśli się” w królestwo), mąż Anny Jagiellonki, do ucznia szkoły w Zamościu. A więc chcąc zostać mości Panem doktorem, trzeba było się jej uczyć, a nawet nauczyć. Istoty przebiegłe, dalekowzroczne i przewidujące, szły już do liceum z łaciną, osoby niezdecydowane do końca, jak ja, trafiały na roczny lektorat tego języka. W naszej szkole klasa łacińska raczej nie stwarzała wrażenia budującego, raczej smętno–ponure, smętne dziewczyny, o chłopakach z litości zamilczę. Po prostu cała klasa była inna, ich wychowawczynie też była inna, spokojna, dożyła za to spokojnie do 107. lat. Czy dzięki łacinie? Może?

W czasach, gdy byliśmy poza Europą i byliśmy zaściankowym zaściankiem w okowach zabobonu, z którego próbują nas siłą i z uporem wyrwać teraz różni „postępaczy”, lekarze używali łaciny przy wypisywaniu łacińskich rozpoznań w historiach choroby. Gdy trafiło się na zasłużonego, wiekowego i mocno chorego pacjenta, opisanego przez lekarza też wiekowego, z wykształceniem klasycznym i przeczytało rozpoznanie, to prócz przerażenia gramatyczną finezją, dusza rosła od tej tajemniczej mądrości. Pan od łaciny stosował metodę francuskiego guwenera Eugeniusza Oniegina z poematu Aleksandra Siergiejewicza Puszkina: „Mesje l'Abbe, francuz ubogoj, cztoś nie izmuczyłos' ditia, uczył jewo wsiemu szutia, nie promuczał moraliu strogoj, sliegka za szalosti branił i w Lietnij Sad guliat wodił...”, „Monsieur l'Abbe, ubogi Francuz, żeby dziecko się nie

zmęczyło, nie zadręczał ponurymi moralami, uczył żartobliwie, lekko upominał za wysoki i prowadził na zabawy do Ogrodu Letniego” (luźny przekład mój) wiedział, że nasza znajomość łaciny musi być ograniczona do słownictwa medycznego i łączących je kilku figur retoryczno-gramatycznych, aby połączyć to we względnie zgrabną i poprawną całość, a miał kto poprawiać, gdyż dla naszych starszych nauczycieli łacina nie była językiem obcym. W ten sposób, tak jak mały chłopczyk, słysząc jakiś „świński” wierszyk, zapamiętuje go na całe życie, tak i ja zapamiętałem do dzisiaj dwie łacińskie maksymy medyczne: „*Medice, non est crimen, perforare hymen*” i „*Inter pedes puellarum est voluptas puerorum*”, zapamiętując je poprawnie! Co talent, to talent! Czytelnicy dociekliwi, w ramach pracy domowej „wygooglują” sobie, nie będę tłumaczył. Warto się potrudzić!

W myśl rady rodziców, że należy znać język swoich wrogów, rosyjskiego i niemieckiego uczyłem się

Z redakcyjnej poczty

w szkole, w Wojskowej Akademii Medycznej, naszej Nieboszcze Akademii, tę naukę kontynuowałem.

Pani od rosyjskiego mgr Franciszka Postolko, zwana „Babcią” (a gdzie jej było do mojego aktualnego wieku!) była osoba bardzo miłą, o gołęmb sercu i anielskiej dobroci, uczyła nas terminologii medycznej, sporo do dzisiaj kołocze się w mojej umęczonej głowie. Kolega z pokoju, Leszek Laskowski, super zdolny i pracowity, aktualnie emerytowany profesor wydziału architektury Politechniki Warszawskiej, nie mogąc odszukać się „we wojsku” postanowił oblać wszystkie sześć egzaminów po drugim roku. Najwięcej problemów miał z „Babcią”, która nie mogła zrozumieć, że student chce dwóję, a język zna. Kilkakrotne podejścia uwieńczył sukcesem, z wojska wyszedł, na cywilną akademię nie chcieli go przyjąć, jakaś zмова rektorów? No to zdał na PW i zrobił karierę. Byłby z niego wspaniały lekarz!

Uczący angielskiego mgr Włodzimierz Jakubowski, zwany Dżakubowskim, nosił się z angielska. Wieść gminna głosiła, że wojnę spędził w którymś z dywizjonów RAF, próbowałem to, bezskutecznie, potwierdzić. Po latach został on kierownikiem Studium Języków Obcych Uniwersytetu Medycznego na placu Hallera, ale to już nie moje czasy.

Germanista, mgr Stanisławski, nie sprawiał mi żadnych kłopotów naukowych, okazało się, że mój wychowawca i nauczyciel niemieckiego z liceum księcia Adama Jerzego Czartoryskiego w moich rodzinnych Puławach, Kazimierz Arasimowicz, zapalony turysta pieszy, dożył 102. lat, nauczył mnie tyle, że miałem czwórkę bez kłopotów, a po latach, znowu na Źródłowej 52 (ach, znowu te sentymenty!), tyle, że w Wojskowym Studium Języków Obcych, z marszu, zdałem egzamin na drugi stopień znajomości języka, już według norm STANAG! Taki już byłem nowoczesny. Rosyjski zresz-

tą też! Po rosyjsku czytam i mówię swobodnie, a po niemiecku wiem, o czym mówią i o czym czytam. Porządni nauczyciele, zdolny uczeń i takie to daje efekty! Przygotowując się do egzaminu z foniatry korzystalem z bardzo dobrych podręczników w języku Goethego i Schillera. Niemieckie mianownictwo medyczne nie jest oparte na łacinie, jest własnego chowu, trochę dziwne, ale do opanowania. Język idealny do instrukcji, krótkich komend do natychmiastowego wykonania. Polotu niewiele, ale za to treściwy!

Po latach: „Do patrolu Milicji Obywatelskiej podchodzi człowiek, wyglądający, już z daleka, na „obcokrajowca dewizowego” i pyta: Do You speak English?, brak odpowiedzi, Sprechen Sie Deutsch?, cisza, Goworicie po ruski?, milczenie, Parlez Vous francais?. I znowu nic. Obcokrajowiec odchodzi. Milicjant do kolegi – widzisz, mówią, trzeba się uczyć języków, a ten ile znał i się nie dogadał!”. Tak to bywało „w okresie niesłusznie minionym”. Dzisiaj wystarczy wiedzieć, gdzie trafić palcem w klawiaturę. No i nie zapomnieć ładowarki! Ale to już problem informatyczny, wyższy poziom niemożności. Europa!

A jak już się zgadzało o milicjantach. „Odprawa pododdziału ZOMO (przypominam młodym – Zmotory-

zowane Odwody Milicji Obywatelskiej, oddziały bojowe MO), zbiórka o godzinie osiemnastej, przypominam, godzina osiemnasta, duża wskazówka zegarka na bałwanku, mała na wisience. I wszystko jasne!”. Dzisiaj znajomość języków obcych wśród studentów medycyny osiągnęła inny poziom, wiadomo, po co te obce języki istnieją. Pierwszy raz na mityczny „Zachód” wyjechałem w wieku 40 lat, coś się „w tym kraju” zaczynało zmieniać. Spora część studentów już uczy się medycyny z myślą o konkretnym „kraju osiedlenia”, w czasie nauki praktyki w krajach docelowych, dyplom nie wymaga nostryfikacji, wiadomo, Europa dla Europejczyków, i „Adieu Fruziu!”. Inne pieniądze, inne kraje, inne perspektywy, tylko bezpłatne studia w Kraju Ojców, w którym narasta luka pokoleniowa wśród lekarzy. Moim pacjentom powtarzam dowcip, nie dowcip: „To co robić, panie doktorze? – modlić się o zdrowie! Niedowierzanie – jeśli Pan wysłucha, nic pani nie grozi, jeśli nie, to święty Boże nie pomoże!” Chwila niepewnego zastanowienia i... uśmiech zakwita na ustach!

Uśmiechajmy się!

Włodzimierz „Wowka” KUŹMA
Kurs VIII „Ciemiorków”
M.p. 7.1.2019 r., w Dniu Dziwaka

Zjazd XIV kursu WAM

Szanowni Koledzy Absolwenci XIV kursu WAM, zapraszamy do wzięcia udziału w spotkaniu koleżeńskim, które odbędzie się w dniach **od 30 maja do 1 czerwca 2019 roku** w Hotelu Med-Spa TeoDorka w Ciechocinku.

Bliższe informacje dostępne będą po zgłoszeniu chęci uczestnictwa u poniżej wymienionych kolegów:

- Sergiusz Bojenko, tel. 724659153, e-mail: sergiusz.bojenko@gmail.com
- Krzysztof Leksowski, tel. 601249660, e-mail: leksowski@poczta.onet.pl
- Jacek Urbanowicz, tel. 607338182, e-mail: jaceku@10wsk.mil.pl

Termin zgłaszania uczestnictwa mija z dniem **31 marca 2019 roku**.

Płk prof. dr hab. med. Józef Borsuk (1913-1988)

Drugi w historii Wojskowej Akademii Medycznej dziekan Wydziału Lekarskiego (1959-1964), laryngolog

Płk profesor Józef Borsuk

Józef Borsuk, syn Ottona i Marii z Szendzikowskich urodził się 26 lipca 1913 r. w Łońsku na Wiśleszczyźnie.

Świadectwo dojrzałości uzyskał w 1933 r. w Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Wilnie i w tym samym roku rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu im. Stefana Batorego (USB) w Wilnie. Dyplom lekarza uzyskał 11 września 1939 r. i odbył roczny staż w Szpitalu Kolejowym na Wilczej Łapie w Wilnie.

W czasie studiów pracował jako zastępca młodszego asystenta w Zakładzie Histologii i Embriologii USB (kierownik: prof. dr med. Stanisław Hiller) oraz jako hospitant, a następnie asystent, w Klinice Otolaryngologicznej USB pod kierunkiem profesorów Jana Szmurło i Czesława Czarnowskiego.

W okresie studiów działał w Kole Medyków i w Bratniej Pomocy przy Uniwersytecie.

W 1939 r. zawarł związek małżeński z Ireną Bagińską.

Po wybuchu wojny, jako Józef Borsukas został zatrudniony w Klinice Laryngologicznej Szpitala Uniwersyteckiego w Wilnie, przekształconego w szpital wojenny, a następnie pracował w miejskich szpitalach – gruźliczym, kolejowym i chirurgicznym.

W 1945 r. przyjechał do Białegostoku, gdzie został zatrudniony w komisariacie do walki z epidemiami.

Do Łodzi przybył 22 lutego 1945 r. i podjął pracę w Państwowym Urzędzie Repatriacyjnym – początkowo na stanowisku zastępcy kierownika wydziału zdrowia, a następnie inspektora sanitarnego Państwowego Urzędu Repatriacyjnego (kwiecień-maj 1945 r.).

W listopadzie 1945 r. został zatrudniony na stanowisku asystenta w Klinice Laryngologicznej Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Łódzkiego (kierownik: profesor Henryk Lewenfisz). Doktorat uzyskał w 1948 r. na podstawie pracy pt.: „Zmiany mikroskopowe w migdałkach podniebiennych u chorych na gruźlicę płuc”. Stopień docenta otrzymał w AM w Łodzi w 1955 r. w oparciu o pracę pt.: „W sprawie rogowacenia raków górnych dróg oddechowych i pokarmowych”. W 1962 r. został profesorem nadzwyczajnym.

6 kwietnia 1959 r. został wcielony do wojska w stopniu podpułkownika i objął stanowisko szefa Katedry Laryngologii z Kliniką Laryngologiczną Wojskowej Akademii Medycznej. 17 stycznia 1962 r. awansował do stopnia pułkownika.

Utworzył przy klinice pododdział, przekształcony następnie w Oddział Chirurgii Szczękowej (kierownik: płk dr med. Tadeusz Freytag).

Kliniką kierował 15 lat, do 1974 r. kiedy to przeszedł na emeryturę,

a kierownictwo kliniką przejął, na krótki okres płk prof. dr med. Kazimierz Najwer, a następnie prof. dr hab. med. Bożydar Łatkowski.

Był promotorem 19 przewodów doktorskich, spośród których pięciu zostało profesorami (Kazimierz Najwer, Piotr Zalewski, Krzysztof Buczyłko, Wiesław Sułkowski, Szymon Kubiak). Pod jego kierunkiem przeprowadzono dwa przewody habilitacyjne, a 17 lekarzy uzyskało specjalizację.

Opublikował 75 prac, skrupulatnie skatalogowanych przez ucznia profesora, śp. prof. Piotra Zalewskiego. Pierwszą pozycję w tym wykazie piśmiennictwa stanowi: S. Bagiński, J. Borsuk: Le thymus et le system reticuloendothelial. Bull. Histol. 1939, 16, 103.

Tematyka badań dotyczyła, między innymi wpływu pyłu bawełnianego na stan błony śluzowej górnych dróg oddechowych u zatrudnionych (głównie kobiet) w łódzkich przędzalniach, znaczenia wyłuszczenia migdałków podniebiennych na układ krążenia, a w czasie pracy w WAM – ostrego i przewlekłego urazu akustycznego.

11 listopada 1959 r. został dziekanem Wydziału Lekarskiego WAM i pełnił tę funkcję do 17 lipca 1964 r. Wprowadził na każdym roku studiów Rady Pedagogiczne, które w zmieniającej się strukturze funkcjonowały przez lata i były ważnym społecznym organem, pomocnym w kierowaniu wydziałem. Pod koniec sprawowania funkcji dziekana coraz częściej czuł się zmęczony, z czego zwierzał się swemu wychowankowi, z czasem profesorowi – Krzysztofowi Buczyłko. Z własnego doświadczenia wiem, że funkcja dziekana, aczkolwiek zaszczytna często sprowadzała się do wy-

Prof. J. Borsuk w swoim gabinecie

konywania poleceń (rozkazów), bowiem decyzje podejmowane były na szczeblu rektorskim, albo i wyższym.

W latach 1959-1965 był Naczelnym Laryngologiem Wojska Polskiego.

Zorganizował i kierował ośrodkiem klinicznym leczenia przewlekłych chorób górnych dróg oddechowych w Sanatorium Wojskowym w Ciechocinku.

W 1945 r. był współorganizatorem Oddziału Łódzko-Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Otolaryngologicznego, a w latach 1972-1979 pełnił funkcję przewodniczącego Oddziału Łódzkiego. Został członkiem honorowym towarzystwa.

Od 1963 r. działał aktywnie w Polskim Czerwonym Krzyżu. W latach 1972 -1979 był wiceprezesem, a okresie 1979-1988 prezesem Oddziału Łódzkiego PCK.

W 1971 r. został uhonorowany Nagrodą Miasta Łodzi.

Był odznaczony Krzyżem Kawalerskim i Komandorskim OOP, medalami wojskowymi, medalem Komisji Edukacji Narodowej, honorową Odznaką PCK I i II stopnia,

honorową Odznaką Miasta Łodzi i Województwa Łódzkiego.

Był bardzo pogodny, dowcipny, towarzyski. Świetnie gotował. Kolekcjonował białą broń, znaczki pocztowe. Miał olbrzymią liczbę albumów malarstwa światowego oraz duże zbiory porcelany włocławskiej. Lubił operę klasyczną.

Po zabiegach operacyjnych, dla relaksu, odbywał przejażdżki, początkowo samochodem marki wołga, a następnie warszawa M-203. W kawiarence hotelu „Grand” (róg ul. Piotrkowskiej i Traugutta) miał swój ulubiony kącik, a znajome kelnerki podawały mu, z niezmienną i odwzajemnianą sympatią, „małą czarną”.

Był znany w Łodzi jako świetny lekarz specjalista operator, miał dużą praktykę prywatną.

Pozostawał w dobrych stosunkach z gen. dyw. Wiktorem Ziemińskim, Głównym Kwatermistrem Wojska Polskiego w latach 1956-1970. Ilekroć generał przyjeżdżał do Wojskowej Akademii Medycznej zawsze nocował w gabinecie profesora Borsuka w klinice. Być może miało to związek z faktem, iż generał nie miał prawej kończyny górnej (stracił ją pod koniec wojny po zbombardowaniu oflagu, w którym przebywał).

Prof. Borsuk był wielkim autorytetem dla zespołu lekarsko-pielęgniarskiego kliniki, studentów, przyjaciół. Powtarzał swoim współpracownikom: *„Nie oceniacie ludzi według wykształcenia – zwykli lu-*

Wizyta Szefa Służby Zdrowia WP gen. dr. Władysława Kowalskiego w WAM. Zdjęcie z okresu 1960-1962. Od lewej: gen. rektor Marian Garlicki, NN, gen. dr Mieczysław Kowalski, NN, płk prof. Jan Leńko, ppłk prof. Józef Borsuk, NN, płk lek. Kazimierz Szupryczyński, zastępca dziekana (komendanta) Wydziału Lekarskiego WAM.

dzie są mi przyjaciółmi, a niektórzy profesorowie chamami”.

Lekarz Grażyna Przybylska-Wendt, anestezjolog wspominając okres pracy w WAM napisała między innymi: *Profesor Józef Borsuk, szef kliniki przedstawił mnie zespołowi laryngologów, jako przyszłego anestezjologa, a wychodząc z gabinetu lekarskiego rzucił mimochodem: „zaangażowałem w klinice kobietę między innymi dlatego, aby jej obecność łagodziła wasze wojskowe obyczaje...”*. „*Tak jest panie profesorze*” – natychmiast w odpowiedzi zameldował „*służbowo*” jeden ze znajdujących się w pokoju lekarzy stojąc na baczność i salutując dwoma palcami do czoła, bo wszak był w fartuchu, a nie w mundurze – „*będziemy łagodzić jej obyczaje, ale musimy ją najpierw poznać*”. Meldującym był mjr lek. Jan Miksza.

W „Pamiętniku Absolwentów AM i WAM” wydanym z okazji 50-lecia odnowienia dyplomu lekarskiego profesor Jan Chojnacki zamieścił następujące wspomnienie: *Już po drugim roku studiów próbowano mnie relegować z uczelni jako nieprzystosowanego. Jedyną moją winą była odmowa podpisania deklaracji wstąpienia do PZPR. Nie z powodów ideologicznych a formalnych, gdyż oczekiwano bym podpisał deklarację przed zapoznaniem się z jej treścią. Od konsekwencji służbowych tego młodzieńczego buntu, ochronił mnie zacny profesor Józef Borsuk – Dziekan Wydziału Lekarskiego.*

Prof. J. Borsuk we wczesnym okresie pracy w WAM przebył, w ciągu jednego tygodnia, dwa zawały, ale leczony w Klinice Chorób Wewnętrznych WAM (kier. płk prof. Andrzej Himmel) znakomicie się zrehabilitował i przez dalsze lata prowadził aktywne życie zawodowe i społeczne.

Zmarł „we własnej” klinice, 22 października 1988 r. z rozpoznaniem: rozsiana choroba nowotwo-

rowa w klatce piersiowej. Spoczywa na łódzkim cmentarzu wojskowym „Na Dołach”.

Żegnając Profesora w imieniu władz WAM nawiązałem do jego świetnych wykładów ilustrowanych oburęcznymi rysunkami. Powie-działem wtedy: *W tej żałobnej ciszy i powszechnym żalu, jako jeden z Pana wychowanków, chciałbym zapytać, kóż tak pięknie, jak Pan Panie Profesorze, będzie teraz wykladał studentom zawiłą budowę ucha, angażując w maestrię wykładu całą swą wiedzę i serce, oraz obie ręce naraz, do precyzyjnego rysunku.*

Żona – dr n. med. Irena Borsuk była córką profesora Stefana Bagińskiego i adiunktem Katedry Histologii i Embriologii AM i WAM.

Na pytanie: „Czym Pan Profesor się zajmuje?” prof. J. Borsuk odpowiadał: „*hoduję borsuczki*”, co oczywiście miało znaczyć wychowuję synów. Syn Krzysztof (ur. w 1942 r.) ukończył Wydział Chemiczny Politechniki Łódzkiej, a drugi syn, Leszek (ur. w 1947 r.) jest absolwentem Wydziału Lekar-

skiego WAM. Z czworga wnucząt (Anna i Małgorzata, córki syna Leszka oraz Tomasz i Elżbieta, dzieci syna Krzysztofa) żadne nie jest lekarzem.

Hieronim BARTEL

absolwent Wojskowej Akademii Medycznej i pracownik WAM-UM w latach 1964-2010

Źródła

1. Miłkowski J. Redaktor naczelny. Lekarze wojskowi. Wspomnienia i refleksje. Empress – Spartacus. 2003. ISBN; 83-913825-1-6.
2. Olszewski J. Historia Kliniki Otolaryngologii WAM i UM w latach 1958-2017. Wydawca Jurek Olszewski. Łódź. 2017. ISBN; 978-83-946993-1-4.
3. Zalewski P. Wspomnienie pośmiertne o prof. dr med. Józefie Borsuku. Otolaryng. Pol. 1990, XLIV, 2, 142-146.

Panu ppłk. rez. lek. Leszkowi Borsukowi serdecznie dziękuję za uszczegóławiające informacje.

Łódź, 31 stycznia 2019 r.

**Koleżanki i Koledzy,
Absolwenci Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie:
Lekarze – Rocznic 1978-1984
oraz Lekarze Dentyści – Rocznic 1979-1984**

ZJAZD XXXV lecia! Czas na spotkanie po latach

Tym razem spotkajmy się w dniach od **4 do 6 października 2019 r. w Dźwierzynie (koło Kołobrzegu) – Hotel Senator.**

Koszt spotkania w zależności od pokoju: cena za pobyt od osoby w pokoju dwuosobowym to 610 PLN, a za pobyt w pokoju jednoosobowym 760 PLN. Osoby zainteresowane prosimy o dokonanie do dnia **1 kwietnia 2019 roku** przedpłaty w wysokości 250 PLN za osobę w pokoju dwuosobowym i 300 PLN w pokoju jednoosobowym. Numer konta bankowego ALIOR BANK S.A.: 38 2490 0005 0000 4520 5313 2346, tytuł przelewu „**PAM 1984**”.

Zaczynamy w piątek kolacją przy grillu z beczką piwa.

O szczegółach scenariusza poinformujemy później.

Organizatorzy:

- Iza Doniec – izabella@fabrykausmiechu.com
- Mariusz Zarzycki – marioz58@wp.pl
- Mariusz Pietrzak – mario241@op.pl

**Pozdrawiamy i zapraszamy!
Nie może Ciebie zabraknąć.**

Uczczenie pamięci płk. prof. Maksyma Nikonorowa

W dniu 6 grudnia 2018 r. dla upamiętnienia płk. prof. Maksyma Nikonorowa nazwano jego imieniem aulę w Wojskowym Instytucie Higieny i Epidemiologii w Warszawie. Z tej okazji odsłonięto tablicę pamiątkową. Odsłonięcia tablicy dokonano w czasie posiedzenia Rady Naukowej WIHiE, w obecności Przewodniczącego Rady prof. Jana Ludwickiego, Dyrektora WIHE płk Roberta Zdanowskiego oraz pani Idali Kostrzewskiej (córkę prof. Józefa Kubicy – następcy i najbliższego współpracownika prof. M. Nikonorowa).

Profesor urodził się 13 sierpnia 1913 r. w Petersburgu. W 1919 r. wraz z rodzicami przybył do Polski. Maturę zdał w 1930 r. w Gimnazjum Aleksego Zimowskiego w Łodzi. Studia na Wydziale Farmaceutycznym UW ukończył w 1935 r. Na podstawie pracy „Badania nad działaniem przeciwwgorączkowym krajowych roślin leczniczych” otrzymał w 1939 r., na wydziale Farmacji UJP, tytuł doktora. W 1952 r. na podstawie pracy „Wpływ p-fenylnodwuaminy i p-toluenodwuaminy na krew” otrzymał stopień (docenta) doktora habilitowanego (AM w Łodzi). Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1954 r., a profesora zwyczajnego w 1964 r. Członek

korrespondent PAN od 1969 r., dr h. c. AM w Łodzi (1984 r.).

Od 1935 r. do 1981 r. pracował na różnych stanowiskach w Państwowym Zakładzie Higieny (asystent, adiunkt, kierownik pracowni, kierownik Zakładu Badania Przedmiotów Użytku i Żywności, zastępca dyrektora ds. higieny). W latach 1952-1955 był kierownikiem zakładu i równocześnie prodziekanem Wydziału Lekarskiego AM w Łodzi. Do wojskowej służby zawodowej powołany w 1951 r. W latach 1951-1953 kierownik pracowni, a od 1954 r. do 1960 r. komendant 34 Wojskowego Centralnego Laboratorium Sanitarno-Higienicznego. Był organizatorem i pierwszym komendantem

Wojskowego Instytutu Higieny i Epidemiologii (1960-1970). Autor ponad 200 prac z zakresu bromatologii, toksykologii żywności, ekologii i higieny oraz wielu cennych monografi i podręczników m. in. „Higieniczna ocena tworzyw sztucznych w zakresie środków spożywczych, leków i przedmiotów użytku” (1972 r.), „Zanieczyszczenia chemiczne i biologiczne żywności” (1976 r., 1979 r.).

Zwolniony z zawodowej służby wojskowej 3.12.1970 r. w stopniu pułkownika. Zmarł w Warszawie 10 października 1985 r. Pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

płk rez. dr hab. Jerzy BZDĘGA

Post scriptum do artykułu „Lekarz z zamięłowania”

W 1992 r. – jako córka kmr. por. dr Andrzeja Wężyka – otrzymałam pamiątkowy Medal 60-lecia 7. Szpitala Marynarki Wojennej w Gdańsku-Oliwie wraz z podziękowaniem od Komendanta Szpitala za duże zaangażowanie osobiste w udokumentowaniu służby i pracy ojca. Zebrane materiały zostały wykorzystane w ramach obchodów 60-lecia 7. Szpitala Marynarki Wojennej.

Moim obowiązkiem jest podkreślić, iż w wydobywaniu z niepamięci

i ukazania w pełnym świetle szlachetnej osobowości lekarza oraz jego dokonań na polu pracy w służbie zdrowia, spełniłam jedynie rolę pomocniczą.

Inicjatorem, organizatorem i realizatorem przedsięwzięć, które doprowadziły do uzupełnienia szpitalnych akt osobowych, umieszczenia fotografii mojego Ojca nieobecnej w pocście ordynatorów Oddziału Dermatologicznego szpitala w gabinecie, w którym pracował – był ówczesny

ordynator tego oddziału kmr. dr Romuald Tyszkiewicz. On też był współautorem artykułu poświęconego mojemu ojcu pt. „Godność, pracowitość i cierpienie” opublikowanego w 1992 r. na łamach „Polski Zbrojnej”.

Domniemywam, iż inicjatorem przyznania mi medalu mógł być również kmr. por. dr Romuald Tyszkiewicz, który uroczystie medal mi wręczył w Juracie, gdzie przebywałam na urlopie. Za to wszystko zachowuję dla Niego w sercu bezmiar wdzięcznej pamięci.

Zofia WĘŻYK-MACHOWSKA

Warszawa, styczeń 2019 r.

*„Zdrowie nie jest wszystkim,
ale bez zdrowia wszystko jest niczym.”*
ks. Jan TWARDOWSKI

PolSenior to brzmi dumnie!

W ostatnim okresie przeprowadzono badania odnośnie sytuacji starszych ludzi w Polsce. W badaniach brano pod uwagę zachodzące zmiany w polityce społecznej, ekonomicznej i zdrowotnej seniorów. Nazwano to badanie PolSenior.

Głównym celem programu było określenie stanu zdrowia i sprawności fizycznej osób starszych oraz analiza ich sytuacji społeczno-ekonomicznej. Uczestniczyło w programie około 5700 respondentów w wieku 65 i więcej lat i 716 w wieku 55-59 lat (grupa odniesienia). Około 1100 osób zostało przebadanych przez lekarzy.

Wyniki są niepokojące!

Jednym z podstawowych wniosków z części medycznej projektu PolSenior jest stwierdzenie bardzo wysokiego odsetka nierozpoznanych problemów zdrowotnych typowych dla wieku podeszłego. Według członka Rady Naukowej projektu prof. dr. hab. n. med. Andrzeja Więcka do najczęściej nierozpoznawalnych należą: cukrzyca, choroby tarczycy, nadciśnienie tętnicze, przewlekła choroba nerek, anemia. Jeżeli przyjmiemy za prawidłowe wartości ciśnienia tętniczego 140/90mg Hg to okazało się, że blisko 80% badanych nie było tego świadomych. Ponadto wykazano, że cukrzyca występuje u nieco ponad 40% badanych w wieku powyżej 65 lat.

Niedokładnie zdiagnozowane są zagrożenia wynikające z tzw. zespołów geriatrycznych, czyli depresji, otępienia oraz upadków, które zwiększają ryzyko niesprawności i wymagają leczenia szpitalnego. Tymczasem wiadomo, że wczesne rozpoznanie w przypadku depresji

i podjęcie odpowiedniego leczenia pozwala na powrót do zdrowia.

Badanie PolSenior ujawniło częste występowanie braków zębowych oraz zbyt rzadkie stosowanie protez zębowych, które przedkłada się na choroby przewodu pokarmowego. Dowiedziono, że wraz z wiekiem narasta wielochorobowość, a to oznacza konieczność terapii wielolekowej.

Wiele osób powyżej 65 lat przyjmuje ponad 10 leków równocześnie, które już nie pomagają a wręcz zatrują organizm.

Obserwacje i badania wykazują, że w Polsce jest dużo biedy i niedostatku, zwłaszcza wśród ludzi starszych, chorych i niepełnosprawnych. Pomoc biednym, niepełnosprawnym to obowiązek państwa! Ale czy państwo nie ma na to pieniędzy? Wyręcza się fundacjami. Jest ich w Polsce ponad 6 tysięcy. Fundacje rozjaśniają czarne chmury naszej rzeczywistości. Pozostają organizacje i fundacje mające statut Organizacji Pożytku Publicznego. Częściowo wypełniają one tę lukę pomagając potrzebującym. Niosą nie tylko pomoc materialną, ale podnoszą stan psychiczny i emocjonalny.

Od prawie 25 lat istnieje Fundacja Pomocy Emerytom i Rencistom Wojskowym, mająca uprawnienia Organizacji Pożytku Publicznego, powołana przez Związek Byłych Żołnierzy Wojska Polskiego (obecnie Związek Żołnierzy Wojska Polskiego). Fundacja Pomocy Emerytom i Rencistom Wojskowym nie otrzymuje dotacji z wojska, ani dotacji państwowych, korzysta jedynie z odpisu 1% od podatku darowizn i sprzedaży „cegiełek”. Od 10 lat związałem się z fundacją pracując w ambulatorium jako lekarz fundacji

(do okresu rozwiązywania ambulatorium), przyjmowałem w czasie pracy około 20-30 pacjentów w wieku starszym. Ponadto udzielałem konsultacji medycznej przy rozpatrywaniu próśb o zapomogi przesłanych przez zarządy terenowe. Ponadto częste moje kontakty z miejscowymi kołami podczas wygłaszania pogadanek o tematyce prozdrowotnej i odbyte dyskusje umożliwiają mi dokładne zapoznanie się z problemami: czym żyje, jak żyje i czym oddycha emeryt wojskowy. Dodatkowo będąc sędzią Sądu Lekarskiego Wojskowej Izby Lekarskiej poznałem stosunek niektórych lekarzy do pacjentów i odwrotnie.

Na podstawie zebranej wiedzy muszę przyznać, że w środowisku wojskowych emerytów jest dużo biedy, nieszczęść, ubóstwa, chorób wymagających stałej opieki lekarskiej, osób chorych, samotnych, pozostawionych bez żadnej opieki. Dotyczy to głównie emerytów w niższych stopniach (podoficerów, chorążych), głównie ze zreformowanych jednostek i tzw. zielonych garnizonów. Niekiedy ich emerytura nie przekracza 1000-1500 zł/osobę.

Kadra zawodowa, emeryci i renciści w tych garnizonach zostali bez pracy, bez pomocy wojska i władzy samorządowej. Wokół nas dostrzegamy ludzi starszych, samotnych, dotkniętych cierpieniem oczekujących pomocy lekarskiej i nie tylko, czasem pomoc sąsiedzka, koleżeńska jest ważniejsza od pomocy lekarskiej, bowiem znajomi znają codzienne potrzeby emerytów, a przede wszystkim mają szanse przekonać ich o tym, że są potrzebni i mogą się czuć bezpiecznie w środowisku wojskowym.

Osoby potrzebujące pomocy ponoszą duże wydatki na wizyty nierzadko u prywatnych specjalistów, opłaty masażyistów,

Adres:

**Fundacja Pomocy Emerytom
i Rencistom Wojskowym**

01-233 Warszawa,
ul. J. Bema 87/11-12

KRS 0000137138

Numer konta:

12 1240 6003 1111 0000 4940 4687

pielęgniarek, opiekunów, a niżsi rangą podoficerowie i chorążowie dotknięci rodzinną biedą, a nawet ubóstwem potrzebują dodatkowego wsparcia finansowego. Dla tych właśnie osób pomocą materialną służy Fundacja Pomocy Emerytom i Rencistom Wojskowym. Majątek fundacji stanowią wpływy z odpisów 1% od podatku, którą można przekazywać przy rocznym rozliczaniu podatku dochodowego, darowizny pieniężne oraz zakupu fundacyjnych „cegiełek”. Majątek fundacji z roku na rok zmniejsza się. Wniosek nasuwa się sam, że ci najbardziej potrzebujący otrzymują mniej pomocy finansowej.

Prócz pomocy materialnej, ważne jest wsparcie moralne środowiska, w którym przebywa chory, a szczególnie lekarzy. Jedną z moich starszych pacjentek (87 lat), którą skierowałem na konsultację do neurologa, wróciła z żalem, że nie skorzystała, bo lekarz po zjrzeniu w kartę zapytał ją, jak jeszcze długo zamierza żyć! „To ja wyszłam ze łzami w oczach”. Zdarzyło się to w przychodni gdzie dyrektorem jest nasz „skalpelowy kaznodzieja” „Wowka”. Wiem, że dyrektor dobiera kadrę lekarską o wysokich kwalifikacjach lekarskich, ale czy również moralnych. Człowiek nawet ciężko chory lub niezdolny do wykonania bardziej złożonych czynności jest zawsze i pozostanie człowiekiem, nigdy zaś nie stanie się „roślinką” czy „zwierzęciem”. Choć starsi pacjenci słyszą zwłaszcza od młodych lekarzy, że są „dinozaurami”. Wszyscy kiedyś będziemy nimi. Oprócz organizacji niosącej pomoc wynikającą z obowiązków statutowych stwórzmy grupy wzajemnej pomocy chorym – sąsiedzkiej

(w blokach) osiedlach i w garnizonie. Pomagajmy im, to są nasi koledzy, z którymi niejednokrotnie razem byliśmy w szkole oficerskiej, służyliśmy w jednej jednostce, byliśmy razem na poligonach i w kasynie na piwku i nie tylko, których los sprawił, że ciężar służby wojskowej odbił się na ich zdrowiu tak, że aktualnie potrzebują pomocy osób drugih. Nakłońmy znajomych, sąsiadów, aby wspierali finansowo swoich kolegów odpisując 1% od podatku na konto 12 1240 6003 1111 0000 4940 4687.

Wpłacone na konto fundacji pieniądze trafiają do najbardziej potrzebujących emerytów wojskowych. Kiedy pomaga się innym, jakoś lepiej jest nie tylko tym, którzy pomoc otrzymują, ale i tym, którzy ją dają. Odpisując 1% pomagasz swemu koledze z wojska.

lek. **Piotr BIAŁOKOZOWICZ**

Członek Zarządu

Fundacji Pomocy Emerytom
i Rencistom Wojskowym

Śp.

dr n. med. Henryk KOŁOSOWSKI

24.02.1936 r. – 21.01.2019 r.

Śp.

dr n. med. Włodzimierz MADEJ

15.03.1951 r. – 23.01.2019 r.

Dyrektor 107. Szpitala Wojskowego z Przychodnią SPZOZ w Wałczu pilnie poszukuje do pracy lekarzy w następujących dziedzinach: specjalista psychiatrii, specjalista chorób zakaźnych, specjalista okulistyki, specjalista otolaryngolog, specjalista pediatra, specjalista neonatolog, specjalista medycyny rodzinnej, specjalista położnictwa i ginekologii, lekarz medycyny.

Miejsce pracy: oddziały szpitalne lub/oraz poradnie specjalistyczne.

Zapraszamy do współpracy absolwentów uczelni medycznych wydziałów lekarskich.

Dajemy możliwość specjalizacji w określonych dziedzinach medycyny oraz kontynuacji wcześniej rozpoczętej specjalizacji.

Praca w 107. Szpitalu Wojskowym z Przychodnią SPZOZ w Wałczu daje szansę na ciekawy rozwój zawodowy.

Forma zatrudnienia, warunki pracy oraz płacy do uzgodnienia.

Bliższe informacje można uzyskać pod numerami telefonów:

dyrektor – 267 47 28 00

zastępca dyrektora ds. medycznych – 261 47 28 01

lub sekretariat – 261 47 28 09

Wałcz, dnia 04.02.2019 r.

**IX konferencja naukowa im. gen. bryg. dr. hab. n. med. Wojciecha Lubińskiego
„Wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie. DUM SPIRO, SPERO”
WARSZAWA, 12 kwietnia 2019 r.**

Organizatorzy:
Wojskowy Instytut Medyczny,
Polskie Towarzystwo Chorób Płuc,

**Polska Federacja
Stowarzyszeń Chorych
na Astmę, Alergię i POChP**

Polska Federacja Stowarzyszeń Chorych na Astmę, Alergię i POChP

**Pod honorowym patronatem Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego
oraz Światowej Organizacji Zdrowia**

PROGRAM KONFERENCJI

Uroczyste otwarcie konferencji Dum Spiro, Spero

10:00-10:30

gen. dyw. prof. dr hab. n. med. Grzegorz Gielerak – Dyrektor WIM;
prof. dr hab. n. med. Paweł Śliwiński – Prezes Zarządu Głównego PTChP
dr hab. n. med. Tadeusz M. Zielonka – WUM
wystąpienia zaproszonych gości

Ogłoszenie wyników IV edycji konkursu naukowego „Wpływ zanieczyszczeń powietrza na stan zdrowia – DUM SPIRO, SPERO”

dr hab. n. med. Andrzej Chciałowski

Sesja I. Wykłady ekspertów

Przewodniczą: *prof. dr hab. n. med. Ewa Marchwińska-Wyrwał, gen. dyw. prof. dr hab. n. med. Grzegorz Gielerak*

• **10:30-10:50**

Zdrowie środowiskowe – identyfikacja czynników ryzyka zdrowia w środowisku
– *prof. dr hab. n. med. Ewa Marchwińska-Wyrwał* – Śląski Uniwersytet Medyczny, Zabrze

• **10:50-11:10**

Jakość powietrza atmosferycznego – główny czynnik środowiskowego ryzyka zdrowotnego
– *mgr inż. Krzysztof Skotak* – Zakład Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy

• **11:10-11:30**

Wpływ zmian klimatu na zdrowie społeczeństwa
– *dr hab. inż. Zbigniew Karaczun* – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego

• **11:30-11:50**

Migracja z opakowań źródłem związków endokrynnie czynnych w diecie współczesnego konsumenta
– *prof. dr hab. n. chem. Lidia Wolska* – Zakład Toksykologii Środowiska, Gdański Uniwersytet Medyczny

• **11:50-12:00** – Dyskusja

• **12:00-12:15** – Przerwa kawowa

Sesja II. Sesja konkursowa DUM SPIRO, SPERO

Przewodniczą: *dr hab. n. med. Andrzej Chciałowski, dr hab. inż. Artur Badyda*

• **12:15-12:40**

Wpływ zanieczyszczeń powietrza na ciążę i płodność kobiet
– *dr n. med. Anna Merklinger-Gruchala* – Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

• **12:40-12:55**

Wstępne badania potencjalnych zależności pomiędzy inhalacyjnym narażeniem na PCDD/Fs i dl-PCBs a długością życia populacji
– *dr n. biol. Grzegorz Dziubanek* – Katedra Zdrowia Środowiskowego SUM Katowice

• **12:55-13:05** – Dyskusja

• **13:05-13:20** – Przerwa kawowa

Sesja III Doniesienia oryginalne

Przewodniczą: *dr hab. n. med. Tadeusz M. Zielonka, dr n. med. Piotr Dąbrowiecki*

• **13:20-13:30**

Wpływ zanieczyszczeń powietrza na funkcję układu oddechowego u zdrowych osób – badania wstępne
– *dr hab. n. med. Andrzej Chciałowski* – Wojskowy Instytut Medyczny

• **13:30-13:40**

Świadomość chorych na choroby układu oddechowego na temat wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie
– *dr hab. n. med. Tadeusz M. Zielonka* – Warszawski Uniwersytet Medyczny

• **13:40-13:50**

Ekspozycja na wybrane rodzaje substancji zanieczyszczających w procesie grillowania
– *dr hab. inż. Artur Badyda* – Politechnika Warszawska

• **13:50-14:00**

Wpływ zanieczyszczeń powietrza na zaostrzenia astmy oskrzelowej
– *dr n. med. Piotr Dąbrowiecki* – Wojskowy Instytut Medyczny

• **14:00-14:10**

Ocena redukcji negatywnych skutków zdrowotnych przy wybranych scenariuszach poprawy jakości powietrza w Polsce
– *Lukasz Adamkiewicz* – Fundacja#13 Centrum Zmian Klimatu i Zrównoważonego Klimatu

• **14:10-14:20**

Polska po COP24. Jak środowiska związane ze zdrowiem mogą przyczyniać się do poprawy jakości powietrza i ochrony klimatu
– *Weronika Michalak* – Heal Polska

• **14:20-14:45** – Dyskusja

Zakończenie konferencji

Mural na Śródce w Poznaniu (luty 2019 r.)